

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ І УПРАВЛІННЯ
Кафедра обліку і аудиту**

«До захисту в ЕК»

Директор інституту (декан факультету)

_____ Олег ШЕРЕМЕТ _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

«___» _____ 2024 р.

«До захисту допущено»

В.о. завідувача кафедри

_____ Ольга МИХАЙЛЕНКО _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

«___» _____ 2024 р.

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТРА**

зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(код та назва спеціальності)

освітньо-професійної програми Облік і аудит

на тему: Облікове, інформаційне та контрольне забезпечення процесу
взаємовідносин з кредитними установами

Виконав: здобувач _____ курсу, групи _____

Парійчук Аліна Петрівна _____
(прізвище, ім'я, по батькові повністю) (підпис)

Керівник Михайленко Ольга Валеріївна _____
(прізвище, ім'я та по батькові повністю) (підпис)

Рецензент _____
(прізвище та ініціали) (підпис)

Я як здобувач Національного університету харчових технологій розумію і підтримую політику університету з академічної доброчесності. Я не надав і не одержував недозволеної допомоги під час підготовки цієї роботи. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

Здобувач _____
(підпис)

Київ – 2024 р.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ І
УПРАВЛІННЯ

Кафедра обліку і аудиту

Освітній ступінь магістр

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Освітньо-професійна програма «Облік і аудит»

(назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. Завідувача кафедри обліку і аудиту

Ольга Михайленко

“09” жовтня 2023 року

З А В Д А Н Н Я

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧА

Парійчук Аліна Петрівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Облікове, інформаційне та контрольне забезпечення процесу взаємовідносин з кредитними установами

керівник роботи Михайленко Ольга Валеріївна

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом закладу вищої освіти від “09” жовтня 2023 року №818-КС

2. Строк подання здобувачем роботи 01 лютого 2024 року

3. Вихідні дані до роботи Закони України, Постановки Кабінету Міністрів, фінансова, статистична та податкова звітність ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» за 2021-2022 роки, первинні документи ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна»

4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) Вступ. Розділ I Методологічні основи дослідження взаємовідносин з кредитними установами. Розділ II Аналіз діяльності прат «вімм-білл-данн україна» та організація і методика проведення економічного аналізу взаємовідносин з кредитними установами. Розділ III. Теоретико-методологічні основи аудиту взаємовідносин з кредитними установами. Висновки і пропозиції. Список використаних джерел.

5. Перелік графічного матеріалу 25 таблиць, 9 рисунків

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання 09 жовтня 2023 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№	Назва етапів виконання кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Вступ		
2	Розділ I. Методологічні основи дослідження взаємовідносин з кредитними установами		
3	Розділ II. Аналіз діяльності прат «Вімм-Білль-Данн Україна» та організація і методика проведення економічного аналізу взаємовідносин з кредитними установами		
4	Розділ III. Теоретико-методологічні основи аудиту взаємовідносин з кредитними установами		
5	Висновки і пропозиції		
6	Список використаних джерел		

Здобувач

(підпис)

Аліна ПАРІЙЧУК

(прізвище та ініціали)

Керівник роботи

(підпис)

Ольга МИХАЙЛЕНКО

(прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Парійчук А.П.

Облікове, інформаційне та контрольне забезпечення процесу взаємовідносин з кредитними установами

Предметом магістерського дослідження є сукупність методів, прийомів, процедур обліково-аналітичного забезпечення господарських операцій з формування і використання кредитних коштів.

Мета дослідження полягає у вивченні сутності кредитування та порядку надання кредитів підприємствам, вивченні відображення в обліку порядку залучення та погашення кредитних коштів.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра викладена на __ сторінках. Під час написання кваліфікаційної роботи було використано __ літературних джерела, __ рисунків та __ таблиць.

Основний зміст роботи: У вступі обґрунтовано актуальність кваліфікаційної роботи бакалавра, сформульовано мету і визначено завдання, також зазначено інформаційну базу дослідження. У першому розділі розкрито економічну сутність кредиту і їх роль в сучасних умовах господарювання, теоретичні засади обліково-аналітичного забезпечення кредитних зобов'язань, описано можливості застосування інформаційних технологій. У другому розділі охарактеризовано становлення і функціонування ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна», описано фактичний стан організації облікового забезпечення управління, представлено результати техніко-економічного аналізу діяльності підприємства за 2021 – 2022 роки і економічного аналізу взаємовідносин з кредитними установами. У третьому розділі розглянуто основи аудиту кредитних зобов'язань на підприємстві. У висновках обґрунтовано пропозиції щодо вдосконалення обліково-аналітичне забезпечення кдеритних зобов'язань.

Ключові слова: кредит, кредитні зобов'язання, кредитні відносини, проценти, відсотки витрати, первинні документи, рахунки бухгалтерського обліку, звітність, аналітичні показники, схема аудиту.

ANNOTATION

Pariychuk A.P.

Accounting, information and control support of the process of relations with credit institutions

The subject of the master's research is a set of methods, techniques, procedures for accounting and analytical support of business operations for the formation and use of credit funds.

The purpose of the research is to study the essence of lending and the procedure for granting loans to enterprises, to study the reflection in the accounting of the procedure for attracting and repaying credit funds.

The qualification work for the master's degree is set out on __ pages. When writing the qualification work, __ literary sources, __ figures and __ tables were used.

The main content of the work: The introduction substantiates the relevance of the bachelor's qualification work, formulates the purpose and defines the tasks, and also indicates the information base of the study. The first chapter reveals the economic essence of credit and their role in modern economic conditions, the theoretical foundations of accounting and analytical support for credit obligations, and describes the possibilities of using information technology. The second section characterizes the formation and functioning of Wimm-Bill-Dann Ukraine PJSC, describes the actual state of organization of accounting support for management, presents the results of the technical and economic analysis of the enterprise's activities for 2021-2022 and the economic analysis of relations with credit institutions. The third section discusses the basics of auditing credit liabilities at an enterprise. The conclusions substantiate the proposals for improving the accounting and analytical support of credit liabilities.

Keywords: credit, credit liabilities, credit relations, interest, interest expenses, primary documents, accounting accounts, reporting, analytical indicators, audit scheme.

ЗМІСТ

ВСТУП	
РОЗДІЛ 1. МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ВЗАЄМОВІДНОСИН З КРЕДИТНИМИ УСТАНОВАМИ.....	
1.1. Наукові дослідження економічної сутності взаємовідносин з кредитними установами	
1.2. Нормативно-правове регулювання обліку, аналізу та аудиту взаємовідносин з кредитними установами	
1.3. Організація і методика обліку взаємовідносин з кредитними установами.....	
1.4. Сучасні інформаційні технології обліку взаємовідносин з кредитними установами	
Висновки до розділу 1.....	
РОЗДІЛ II. АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАТ «ВІММ-БІЛЛЬ-ДАНН УКРАЇНА» ТА ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ВЗАЄМОВІДНОСИН З КРЕДИТНИМИ УСТАНОВАМИ	
2.1. Організаційно-економічна характеристика діяльності ПрАТ «Вімм- Білля-Данн Україна» за 2021-2022 рр.....	
2.2. Аналіз виробничо-господарської діяльності та фінансового стану ПрАТ «Вімм-Білля-Данн Україна» за 2021-2022 рр.....	
2.3. Методологічні та практичні основи економічного аналізу взаємовідносин з кредитними установами	
Висновки до розділу 2.....	
РОЗДІЛ III. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ АУДИТУ ВЗАЄМОВІДНОСИН З КРЕДИТНИМИ УСТАНОВАМИ.....	
3.1. Теоретичні аспекти аудиту взаємовідносин з кредитними установами	
3.2. Організація проведення аудиту взаємовідносин з кредитними установами в ПрАТ «Вімм-Білля-Данн Україна».....	
3.3. Напрями удосконалення обліково-аналітичних та контрольних аспектів взаємовідносин з кредитними установами.....	
Висновки до розділу 3.....	
ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ	
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність дослідження. В умовах кризових явищ, які спостерігаються у середовищі сучасної економіки, для підприємств характерною стала збиткова діяльність. Тому, залучення кредитних коштів оптимізує, певним чином, структуру фінансування діяльності та розвиток підприємств. Інформація про кредитні зобов'язання підприємства, про їхню структуру та обсяги дуже важлива для зовнішніх користувачів його фінансової звітності (постачальників, покупців, акціонерів й ін.). З огляду на це, найважливішого значення набуває відповідність прийнятим стандартам і точність формування в бухгалтерському обліку інформації про зобов'язання підприємства та розкриття інформації про них у фінансовій звітності. Актуальність теми полягає у тому, що одним з важливих напрямків виробничої діяльності кожної компанії є залучення кредитів у комерційних та державних вітчизняних та іноземних банках та інших кредитних фінансових установах, належне врегулювання цих кредитів та аналіз ефективності їх використання. Управління кредитними ресурсами передбачає виконання системи завдань щодо визначення джерел і сум позикових коштів, порядку їх залучення і використання, механізм їх отримання і погашення, оптимізації складу і структури майна, забезпечення фінансової стійкості, диверсифікація кредиторів тощо.

Мета дипломної роботи. Метою роботи є розгляд стану обліку, контролю та аудиту кредитних зобов'язань, розробка рекомендацій і пропозицій щодо вдосконалення.

Питання обліку розрахунків за банківськими кредитами є дуже актуальним, тому сучасні науковці досліджують цю проблему у своїх наукових працях.

Питання обліку і контролю кредитних зобов'язань досліджували у своїх працях такі вчені, як А.С. Ананьєва, І.М. Белова, М.Д. Білик, Давид Д. Ван-

Хуз, М.А. Вознюк, С.Ф. Голов, Головай Н.М., І. С. Гуцал, Т.В. Дідоренко, А.Г. Загородній, Г.Г. Кірейцев, Л.І. Ковзун, Роджер Л Міллер, Н.Г. Мельник, М.Р. Лучко, М.С. Палюх, В.В. Сопко, І.В. Спільник, Ю.Л. Темчишина, Н.М. Ткаченко, Л.М. Чернелевський та інші.

На основі поставленої мети потрібно вирішити такі основні **завдання**:

1. Уточнити сутність кредиту, кредитних відносин та наукових засад формування кредитного ринку.
2. З'ясувати теоретичні засади кредитних інструментів та їх класифікації.
3. Уточнення сутності кредитних операцій як об'єктів обліку та аудиту.
4. Узагальнення нормативно-правового забезпечення обліку та аудиту кредитних операцій підприємства, розглянути методику обліку кредитних операцій на досліджуваному підприємстві.
5. Дослідити планування та організацію інформаційного та контрольного забезпечення процесу взаємовідносин з кредитними установами.
6. Розглянути питання комп'ютеризації бухгалтерського обліку кредитних зобов'язань.

Об'єктом дослідження є ПрАТ «Вімм-Білль-Данн Україна»

Предметом дослідження є сукупність методів, прийомів, процедур облікового, інформаційного та контрольного забезпечення процесу взаємовідносин з кредитними установами.

Методи дослідження. У роботі використано системноінституціональний підхід для виявлення закономірностей та особливостей розвитку кредитних інструментів на макро-, мезо- та мікроекономічному рівнях; методи аналізу і синтезу, наукової абстракції, історичний та логічний підходи для дослідження сутності кредитних інструментів та їх еволюції, а також уточнення базових категорій та понять, що стосуються формування їх теоретичних засад; індукції та дедукції – для

накопичення й узагальнення інформації з бухгалтерського обліку кредитних операцій; бібліографічний аналіз дає змогу виявити найактуальніші питання бухгалтерського обліку кредитних операцій та аналізу кредиторської заборгованості дослідженнях науковців; кореляційно-регресійного аналізу, економікоматематичного моделювання, графічний, статистичних порівнянь, аналізу рядів динаміки – для дослідження сучасного стану кредитних зобов'язань на підприємстві, порівняльно-правовий метод використано для встановлення рівня розвиненості вітчизняного та міжнародного законодавства у сфері регулювання обліку короткострокових та довгострокових кредитів. Інформаційною базою для виконання дослідження слугували: чинні нормативно-правові акти з регулювання економічної сутності, обліку, аналізу та аудиту кредитних операцій, наукові, науково-методичні видання та спеціальна фахова література з проблематики формування і використання кредитних коштів, офіційні документи (нормативні документи України з питань ведення бухгалтерського обліку, матеріали органів законодавчої та виконавчої влади), фактичні матеріали (звітність, облікові реєстри, первинні документи) ПрАТ «Вімм-Білль-Данн Україна» за 2021-2022 роки, електронні джерела.

Наукова новизна та практичне значення одержаних результатів полягає у теоретичному обґрунтуванні, розробці та впровадженні практичних рекомендацій щодо вирішення комплексу питань бухгалтерського обліку кредитних операцій та аналізу кредиторської заборгованості. Основні положення наукової новизни полягають в наступному:

- систематизовано теоретичні засади сутності та видів кредитів з відповідним узагальненням;
- виявлено та узагальнено проблеми кредитування на підприємстві;
- виявлено аспекти уточнення змісту наказу про облікову політику щодо зобов'язань;
- розроблено графік документообігу для підприємства з метою

підвищення якості робіт на відповідній ділянці облікового процесу;

- виявлено переваги електронного документування операцій з банківськими кредитами за допомогою програмного забезпечення.

РОЗДІЛ І. МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ВЗАЄМОВІДНОСИН З КРЕДИТНИМИ УСТАНОВАМИ

1.1. Наукові дослідження економічної сутності взаємовідносин з кредитними установами

Поняття «кредит» як у теоретичному, так і в практичному аспекті – явище неоднозначне. Слово «кредит» походить від латинського «creditum», що означає «позика», «борг». Деякі лінгвісти пов’язують його із «credos», тобто «вірю», «довіряю» [1]. Категорія кредиту так чи інакше розглядається економічною наукою як відносини про надання позики однією особою іншій, що засновані на довірі та передбачають повернення наданої вартості у певний строк зі сплатою ціни за користування. Відповідно до Закону України «Про фінансові послуги і державне регулювання ринків фінансових послуг», кредитом є кошти, надані в позику юридичній або фізичній особі на визначений строк та під відсотки [2].

Різні наукові джерела наводять власні підходи до визначення категорії «кредит», які можна вважати суб’єктивними та які слугують для узагальнення точок зору стосовно трактування зазначеного поняття. У Банківській енциклопедії [3], зазначено, що кредит – це економічні відносини, що виникають між кредиторами і позичальниками з приводу мобілізації тимчасово вільних коштів та використання їх на умовах повернення й оплати.

Фінансовий словник [4] зазначає, що кредит – це форма передачі в тимчасове користування коштів у грошовій і грошово-натуральній формах на умовах строковості, повернення, платності та цільового характеру, що надається однією юридичною або фізичною особою – кредитором іншій особі – позичальнику.

Згідно з Енциклопедією банківської справи України [5], кредит – це економічна категорія, яка є виразом відносин між суб’єктами господарювання

щодо надання й отримання позички в грошовій чи товарній формі на умовах повернення, строковості та платності.

Таким чином, можна погодитись, що існує переважно два підходи до визначення сутності кредиту:

1) у вузькому розумінні кредит розглядається як сума коштів, що отримує позичальник від кредитора;

2) у широкому – як сукупність суспільних правовідносин, що виникають, здійснюються та припиняються в процесі надання кредитором коштів у борг позичальнику [6].

Заслуговує на увагу визначення кредиту, наведене в Законі України «Про банки та банківську діяльність»: банківський кредит – це будь-яке зобов'язання банку надати певну суму грошових коштів, будь-яка гарантія, будь-яке зобов'язання придбати право вимоги боргу, будь-яке продовження строку погашення боргу, яке надано в обмін на зобов'язання позичальника щодо повернення заборгованої суми, а також на зобов'язання на сплату процентів та інших зборів з такої суми [7].

В дослідженнях вітчизняних та зарубіжних науковців позиковий капітал виступає як особлива форма капіталу, яка виникла та отримала розвиток в умовах капіталістичного способу виробництва, що приносить відсотки, а також прийшла на зміну лихварському капіталу. Грошовий капітал – це основне джерело утворення позикового капіталу, що тимчасово вивільняється в процесі кругообігу капіталу. Отже, кредит став невід'ємною частиною товарно-грошових відносин, які його сформували, та вартісною категорією [2, с. 10].

З розвитком ринкових відносин зростає роль кредиту в економіці, внаслідок чого особливої актуальності набуває дослідження теорії кредиту. Теорію кредиту розділяють на дві взаємопов'язані теорії, а саме натуралістичну та капіталотворчу, головна відмінність яких полягає у трактуванні ролі банків та кредиту в економіці (рис. 1.1).

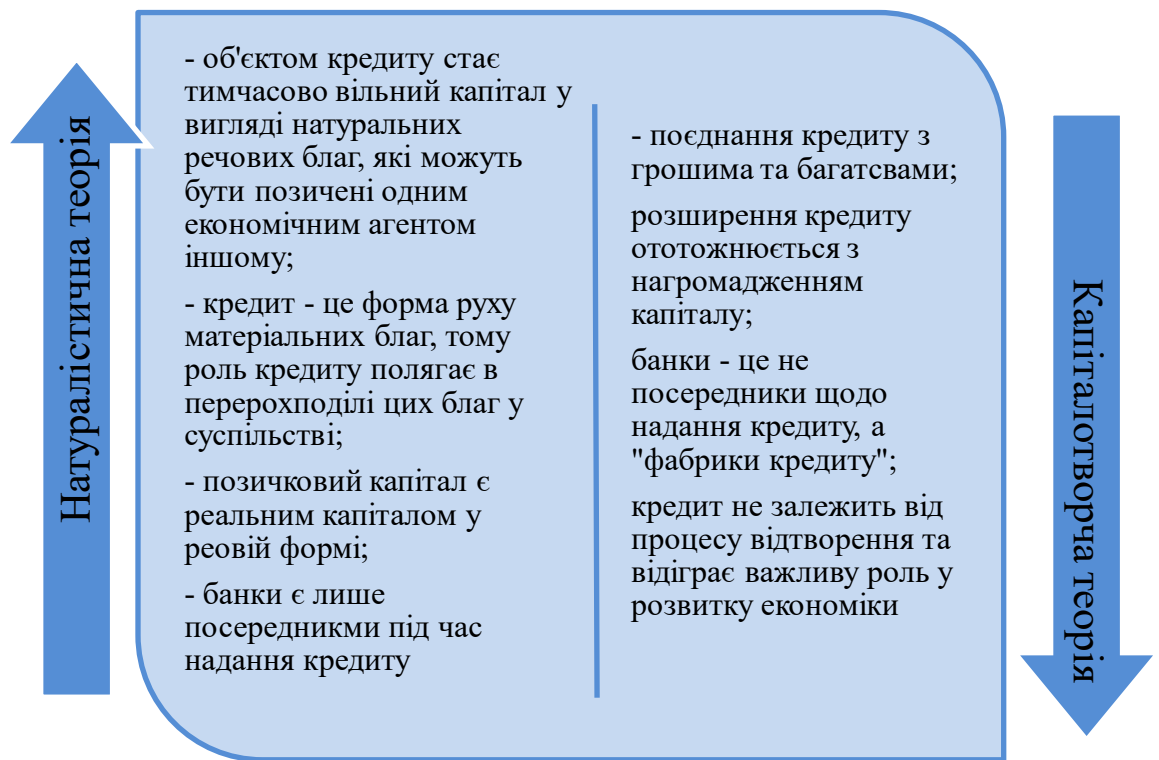

Рис. 1.1. Основні напрями натуралістичної та капіталотворчої теорій кредиту

Основними представниками натуралістичної теорії кредиту були класики політичної економії А. Сміт, Д. Рікардо, А. Тюрбо, Дж. Міль, К. Маркс, Ж. Сей, А. Маршалл. В їхніх дослідженнях за основу здійснення кредитних відносин приймався процес виробництва та його специфіка, а до об'єктів кредитування вчені відносили засоби виробництва та вартісну оцінку відтворення робочої сили [3]. Серед вітчизняних прихильників цієї теорії слід відзначити Л. Федоровича [4], який розглядав походження та значення кредиту в економіці. На думку вченого, кредитні відносини виникли внаслідок еволюції виробництва та обміну, а кредит тільки доповнює грошовий обіг.

Засновником капіталотворчої теорії кредиту вважають англійського економіста Дж. Ло. Результати його дослідження свідчать про те, що кредит і

гроші виступають у вигляді капіталу та багатства, зрештою, розширення кредиту приводить до нагромадження капіталу. Банки є лише «творцями капіталу», «фабриками кредиту», а не посередниками у здійсненні кредитних операцій.

Кредит є першочерговою ланкою в економіці . До складу прихильників капіталотворчої теорії кредиту слід віднести українського вченого М. Туган-Барановського. Вчений наголошував на тому, що «безперечно, кредит розвиває продуктивні сили країни і є великим кроком уперед у сенсі організації товарного обміну. Кредитний обмін – це таке ж удосконалення обміну, як і грошовий щодо натурального» [2, с. 12].

На початку XX ст. з'явилися праці групи вчених з ґрунтовним аналізом кредиту, кредитних відносин. Зокрема, такими особистостями з передовими поглядами були І. Шумпетер та Дж.М. Кейнс. Було розкрито взаємозв'язок між економічним циклом та кредитуванням.

Проведений науковий аналіз підходів до розкриття сутності кредиту на основі опрацювання економічної літератури виявив існування різних визначень сутності кредиту та створює поле для генерування нових рішень за визначеною темою. Виходячи з марксистського формулювання сутності кредиту, деякі автори [7, с. 187] ототожнюють його з формою руху позичкового капіталу, отже, цьому разі йдеться про грошовий капітал. Такий підхід до визначення сутності кредиту є недоречним на думку групи вчених [8, с. 327], які пояснюють це тим, що, по-перше, обмеження форми функціонування кредитних відносин лише грошовою сферою не відповідає дійсності, оскільки кредит може мати і товарний характер; по-друге, трактування кредиту як руху позичкового капіталу передбачає його виробниче використання, що не завжди відповідає цілям, на які видаються кредити. З огляду на численність визначень кредиту, які наводяться як серед дослідників, так і в чинному законодавстві, слід відзначити відсутність єдності міркувань.

Свідченням цього є багатогранність трактувань категорії «кредит», що розглядали систему кредитних відносин (табл. 1.1.).

Таблиця 1.1

Визначення категорії «кредит» різними науковцями

Автор	Визначення	Особливість трактування
2	3	4
Б. С. Івасів	«...кредит - економічні відносини між суб'єктами ринку з приводу перерозподілу вартості на засадах поверненості, строковості і платності...»	Економічні відносини
Н. Самсонов	«...кредит є формою руху позичкового капіталу, тобто грошових коштів, наданих у позичку за певний процент за умови повернення і задоволення потреб позичальника.	Форма руху позичкового капіталу
О.В. Васюренко	«...кредит - це сукупність відповідних економічних відносин між кредитором та позичальником з приводу поворотного руху вартості...»	Економічні відносини
В. Алексійчук	«Кредит, виступаючи однією з форм, що сприяє використанню фінансового капіталу, виник на етапі, який за своєю сутністю відповідає умовам економічних взаємовідносин...»	Форма сприяння використанню капіталу
М.А. Вознюк	«Кредит - це економічні відносини між юридичними та фізичними особами з приводу перерозподілу вартості на засадах повернення і, як правило, з виплатою процента»	Економічні відносини
С. Мочерний	«Рух позичкового капіталу, що здійснюється на засадах строковості, повернення та платності»	Форма руху капіталу
С. Глущенко	Кредит – це перерозподіл вартості на засадах строковості, зворотності та платності між суб'єктами економіки.	Форма перерозподілу вартості коштів
Ю. Потійко	Економічна категорія, що передбачає акумулювання тимчасово вільних коштів для подальшої їх видачі позичальникам на умовах повернення, платності, реального забезпечення, строковості та цільового використання.	Форма акумулювання коштів
Роджер Л. Міллер, Давид Д. Ван-Хуз	«...кредит - це надання товарів, послуг або коштів в обмін на зобов'язання сплати в майбутньому...»	Форма обміну

Кредит – це дуже широке і багатогранне поняття, а його окремі прояви набувають інколи таких незвичних форм, що визначити його сутність та ознаки можна тільки шляхом аналізу окремих видів та форм кредиту.

Отже, підсумовуюче вищенаведене, можемо стверджувати, що існує кілька підходів до трактування сутності кредиту:

- ототожнення кредиту з цінністю (коштами), які передаються одним економічним суб'єктом іншому в позичку;
- ототожнення кредиту з формою акумулювання і передачі коштів;
- ототожнення кредиту з формою руху капіталу;
- ототожнення кредиту з певним видом економічних відносин, які формуються в суспільстві;
- ототожнення кредиту з контрактом, котрий відображає виникнення фінансових зобов'язань та фінансових активів.

Такий підхід дає можливість глибше дослідити економічні аспекти кредиту, соціально-економічні чинники його існування, основи та закономірності його руху. Характерною рисою більшості наведених вище визначень сутності кредиту є те, що ця категорія досліджується через призму економічних відносин, що виникають між учасниками кредитної угоди з урахуванням принципів кредитування. Базові ознаки, що притаманні кредитним відносинам, зображені на рис. 1.2.

Рис. 1.2 Ознаки кредитних відносин згідно трактувань

Під кредитними відносинами суб'єктів господарювання ми розуміємо систему економічних відносин між господарюючими суб'єктами у ході організації процесу кредитування, проведення відповідних контрольно-аналітичних досліджень та процедур, а також реалізації відносин економічної власності з приводу надання коштів у позику і плати за неї.

З точки зору суб'єктів господарювання, розгляд кредитних відносин повинен включати як залучення, так і розміщення грошових коштів. Прикладом залучення коштів при реалізації кредитних відносин виступає банківський кредит, одержаний суб'єктом господарювання на здійснення інвестицій. Кредитні відносини з позиції розміщення можна продемонструвати на прикладі юридичних та фізичних осіб, які розміщують тимчасово вільні кошти на поточних та строкових рахунках банків і тим самим їх кредитують. Наведені приклади засвідчують, що хоча банки чи інші кредитні установами і є головними суб'єктами кредитних відносин, проте вони у однаковій мірі залежні від інших суб'єктів господарювання, які виступають їх кредиторами.

1.2. Нормативно-правове регулювання обліку, аналізу та аудиту взаємовідносин з кредитними установами

Відносини підприємства з кредитними установами регулюються законодавством України, нормативно-правовими актами Національного банку України та угодами (договорами) між клієнтом та банком (іншим кредитором). Розглядаючи кредитні відносини з правової точки зору, зазначимо, що, відповідно Податкового кодексу України, кредит – це кошти та матеріальні цінності, які надаються резидентами або нерезидентами у користування юридичним та фізичним особам на визначений строк та під проценти. Кредити можуть видаватися у формі грошей (фінансовий кредит), у вигляді товарів (товарний кредит) та як відстрочення сплати податків та зборів [103].

У ст. 1054 Цивільного кодексу України наголошується, що за кредитним договором банк або інша фінансова установа (кредитодавець) зобов'язується надати грошові кошти (кредит) позичальникові у розмірі та на умовах, встановлених договором, а позичальник зобов'язується повернути кредит та сплатити проценти [153].

Згідно з тлумаченням кредиту, що наведене в Законі України «Про банки та банківську діяльність»: банківський кредит – це будь-яке зобов'язання банку надати певну суму грошових коштів, будь-яка гарантія, будь-яке зобов'язання придбати право вимоги боргу, будь-яке продовження строку погашення боргу, яке надано в обмін на зобов'язання позичальника щодо повернення заборгованої суми, а також на зобов'язання на сплату процентів та інших зборів з такої суми [122].

Фінансовий словник [151] зазначає, що кредит – це форма передачі в тимчасове користування коштів у грошовій і грошово-натуральній формах на умовах строковості, повернення, платності та цільового характеру, що надається однією юридичною або фізичною особою – кредитором іншій особі – позичальнику.

Ефективність функціонування реального сектора економіки багато в чому залежить від якісного стану банківської системи країни, і, зокрема, від системи банківського кредитування. В умовах економічної стабілізації банківський кредит повинен стати найважливішим фактором подальшого розвитку економіки країни, оскільки він несе потужний заряд у вигляді додаткових ресурсів та дозволяє підприємствам і організаціям створити необхідні передумови для підвищення економічних потужностей.

Згідно із Законом України "Про банки і банківську діяльність" банківський кредит – це будь-яке зобов'язання банку надати певну суму грошей, будь-яка гарантія, будь-яке зобов'язання придбати право вимоги боргу, будь-яке продовження строку погашення боргу, яке надано в обмін на

зобов'язання боржника щодо повернення заборгованої суми, а також на зобов'язання на сплату відсотків та інших зборів з такої суми [94].

У таблиці 1.2 здійснимо дослідження нормативно-правового забезпечення обліку та аудиту кредитних операцій підприємства.

Таблиця 1.2

Нормативно-правове регулювання обліку, аналізу та аудиту взаємовідносин з кредитними установами

№	Документ	Коротка характеристика
1	2	3
1	Конституція України ВРУ від 28.06.1996 року №30	Основа правової бази України на якій будується діяльність усіх суб'єктів господарювання незалежно від форм власності.
2	Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV	Визначає основні засади господарювання підприємств в Україні, регулює відносини, що виникають в процесі здійснення діяльності між суб'єктами господарювання.
3	Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI	Регулює відносини, що виникають у сфері нарахування та сплати податків і зборів, визначає вичерпний перелік податків та зборів, порядок їх адміністрування, платників, їх права та обов'язки, строки подання та сплати.
4	Господарський процесуальний кодекс України. від 06.11.1991 № 1798-XII	Висвітлює основне врегулювання господарським судом спірних ситуацій, невиконання умов договорів, поставок тощо.
5	Цивільний кодекс України від 16.01.2003р. № 435-IV	Регулює взаємовідносини, які виникають під час діяльності суб'єктів господарювання (питання господарських зобов'язань та заборгованостей, що виникають в процесі управління), визначає поняття, види товариств, склад їхнього майна.
6	Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: ЗУ від 16 липня 1999 р. № 996	Визначає правові засади регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні.
7	Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність:	Визначає правові засади здійснення аудиторської діяльності в Україні, спрямований на створення системи незалежного фінансового

	ЗУ від 21.12.2017 року № 9	контролю з метою захисту економічної інформації.
--	-------------------------------	--

Продовження таблиці 1.2

8	Про валюту та валютні операції: ЗУ від 21.06.2018 р. № 2473-VIII	Визначає правові засади здійснення валютних операцій, валютного регулювання та валютного нагляду, права та обов'язки суб'єктів валютних операцій і уповноважених установ та встановлює відповідальність за порушення ними валютного законодавства.
9	Про платіжні системи і переказ грошей в Україні: ЗУ від 05.04.2001 р. № 2346-III	Визначає загальні засади функціонування платіжних систем і систем розрахунків в Україні, поняття та загальний порядок проведення переказу коштів у межах України, встановлює відповідальність суб'єктів переказу.
10	Про банки і банківську діяльність: ЗУ від 07.12.2000 р. № 2121-III	Визначає структуру банківської системи, економічні, організаційні і правові засади створення, діяльності, реорганізації і ліквідації банків.
11	Про фінансові послуги та фінансові компанії ЗУ від 14.12.2021 № 1953-IX	Встановлює загальні правові засади у сфері надання фінансових послуг, здійснення регулятивних та наглядових функцій за діяльністю з надання фінансових послуг.
12	Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»	Визначає мету, склад і принципи підготовки фінансової звітності та вимоги до визнання і розкриття її елементів.
13	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання»	Визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про зобов'язання та її розкриття у фінансовій звітності.
14	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти»	Визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про фінансові інструменти та її розкриття у фінансовій звітності.
15	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів»	Визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про операції в іноземних валютах та відображення показників статей фінансової звітності господарських одиниць

16	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 31 «Фінансові витрати»	Визначає методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про фінансові витрати та її розкриття у фінансовій звітності
----	--	---

Законність здійснення операцій з кредитними коштами регламентується чинним законодавством України і визначається на основі нормативно-правових документів. На наш погляд, рівні нормативного регулювання бухгалтерського обліку кредитних зобов'язань можна поділити на 4 рівні.

Перший рівень нормативного регулювання – це міжнародні нормативно-правові акти, зокрема Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 7 «Звіт про рух грошових коштів», МСБО 21 «Вплив змін валютних курсів» і МСБО 29 «Фінансова звітність в умовах гіперінфляції».

Другий рівень нормативного регулювання – Національні нормативно-правові акти (Закони та Кодекси).

Третій рівень – підзаконні-нормативно правові акти, який представлений НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» визначаються зміст і форма звіту про рух грошових коштів та загальні вимоги розкриття його статей. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 22 «Вплив інфляції» визначає порядок коригування фінансової звітності, яка оприлюднюється, на вплив інфляції та загальні вимоги до розкриття інформації про неї у примітках до фінансової звітності. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів» визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про операції в іноземних валютах та відображення показників статей фінансової звітності господарських одиниць за межами України в грошовій одиниці України.

Четвертий рівень представлений Інструкцією про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій.

Отже, основною проблемою нормативно правового забезпечення регулювання обліку кредитних зобов'язань є відсутність нормативних актів, що їх регулюють. Це призводить до викривлення інформації. Чітка та визначена організація обліку та відображення у звітності кредитних коштів є необхідною умовою ефективного управління підприємством.

1.3. Організація і методика обліку взаємовідносин з кредитними установами

В процесі діяльності підприємства часто виникає потреба в залученні додаткових коштів, а саме шляхом отримання кредиту. З метою формування методики обліку зобов'язань за банківськими кредитами, варто зосередити увагу на сутності кредиту як джерела зобов'язання підприємства, адже це питання є дуже актуальним в умовах сьогодення. В умовах обмеженості ресурсів та необмеженості потреб, значення зовнішніх ресурсів є актуальним завжди. Зважаючи на нестабільність курсу валют, низької платоспроможності суб'єктів господарювання підвищується необхідність банківського кредитування, якщо не з метою розвитку, то задля підтримання досягнутого рівня.

Через попит на послугу банківського кредитування виникають питання щодо правильності та повноти бухгалтерського супроводу такої операції.

Кредит – це економічні відносини між суб'єктами ринку з приводу перерозподілу вартості на засадах повернення, строковості і платності. Характерними ознаками кредиту є те, що позичальниками, як правило, виступають суб'єкти господарювання, а кредиторами – банківські установи; гроші, надані в позику, використовуються позичальником як капітал (на виробничі потреби), джерелом позикового відсотка є прибуток на позичені кошти.

Відображення інформації про отримані кредити банків на рахунках бухгалтерського обліку залежить від того, до якого виду зобов'язань підприємства може бути віднесена заборгованість, що утворилася в результаті

одержаного кредиту. Згідно з положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку зобов'язання підприємства поділяються на довгострокові та поточні. Відповідно до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [72] під зобов'язання розуміють заборгованість підприємства, яка виникла внаслідок минулих подій і погашення якої в майбутньому, як очікується, призведе до зменшення ресурсів підприємства, що втілюють у собі економічні вигоди; Згідно з П(С)БО 11 «Зобов'язання» [87] зобов'язання визнається, якщо його оцінка може бути достовірно визначена та існує ймовірність зменшення економічних вигод у майбутньому внаслідок його погашення.

Зобов'язання, що відображаються у бухгалтерському обліку, мають юридичний та економічний зміст. Як юридична категорія господарське зобов'язання – це господарські відносини, що регулюються правом. В силу цих відносин одна сторона уповноважена вимагати від іншої здійснення господарських операцій: передачі майна, виконання робіт, надання послуг тощо, а інша сторона зобов'язана виконувати вимоги щодо предмету зобов'язання і має при цьому право вимагати відповідну винагороду – сплату грошей, зустрічні послуги тощо.

Кредит визнається зобов'язанням підприємства і обліковується в їх складі при виконанні наступних умов:

- 1) існування можливості достовірно їх оцінити;
- 2) існування ймовірності їхнього погашення та зменшення, у зв'язку із цим, економічних вигід у майбутньому.

Метою ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності щодо зобов'язань перед банком є надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про стан та погашення таких зобов'язань, що впливає на визначення фінансового стану. Етапи бухгалтерського обліку операцій з кредитами:

- визнання кредитів, яке охоплює визначення економічної сутності, значення кредиту та його оцінку;
 - визначення форм та видів кредитів на основі їхньої класифікації;
 - відображення на рахунках бухгалтерського обліку операцій за кредитними операціями;
 - розкриття у фінансовій звітності операцій за кредитними операціями.
- Завданнями бухгалтерського обліку кредитних операцій є:
- забезпечення наявності усіх документів щодо оформлення кредитів;
 - щомісячне нарахування відсотків та правильність їх відображення за джерелами покриття;
 - дотримання встановлених правил з оцінювання та оформлення застави при отриманні кредиту;
 - цільове використання одержаних підприємством кредитів;
 - своєчасність погашення основного боргу та нарахованих відсотків;
 - наявність непогашеної заборгованості підприємства за позиками банку;
 - наявність та правильність оформлення всіх документів за отриманими довгостроковими кредитами;
 - забезпеченість необхідними ресурсами, обсягами капітальних вкладень та підрядних робіт;
 - наявність та правильність оформлення всіх документів за операціями лізингу;
 - правильність віднесення на рахунки бухгалтерського обліку сплачених відсотків за користування кредитом (у тому числі за простроченими кредитами);
 - обґрунтованість віднесення відсотків за користування кредитами до собівартості продукції (робіт, послуг) залежно від джерела отримання кредиту, а також суми відсотків [152, с. 548].

Методика обліку отриманих кредитів підприємством включає три основні складові:

- облік основної суми боргу;
- суми одержаного кредиту;
- облік суми процентів, які нараховуються за користування кредитом.

Це пояснюється тим, що дані елементи бухгалтерського обліку зобов'язань за кредитами відображаються на різних рахунках, а також визнаються та оцінюються за різними принципами. Хоча й заборгованість за процентами, як і за основною сумою боргу, в обліку підприємства також визнається зобов'язаннями.

Крім відсотків за користування кредитом, у підприємства, як правило, виникають і інші витрати, безпосередньо пов'язані з залученням кредитних ресурсів, а саме:

- комісія банку за відкриття позичкового рахунку та інші послуги, пов'язані з наданням кредиту;
- витрати на нотаріальне посвідчення та/або державну реєстрацію договорів застави;
- оплата консультаційних, бухгалтерських та аудиторських послуг (підготовка документів для банку з техніко-економічного обґрунтування проекту, фінансової звітності, аудиторських висновків);
- витрати на експертну оцінку (предметів застави, об'єкта інвестування);
- забезпечення кредиту (застави, гарантії, поруки) та страхування предмета застави або відповідальності позичальника.

Ці витрати мають разовий характер і виникають лише на етапі отримання та оформлення кредиту.

Кредитні взаємовідносини регламентуються на підставі кредитного договору, що укладається між кредитором і позичальником тільки у письмовій формі. Зміст кредитного договору визначається залежно від кредитної операції. При цьому установи банку можуть використовувати типову форму

кредитного договору з внесенням у разі необхідності відповідних змін та доповнень. Після перевірки усіх документів та на підставі оцінки платоспроможності банк приймає рішення про доцільність видачі підприємству кредиту й укладає з ним кредитний договір.

Кредит надається підприємству при наявності вільних грошових ресурсів шляхом перерахування коштів з позичкового рахунку постачальнику за реквізитами, що вказані позичальником в платіжному дорученні.

Документи, що подаються до банку для заключення кредитного договору подано на рис. 1.3.

Документи, що подаються до банку для отримання кредиту	Заява (клопотання, лист) на отримання кредиту за формою, що встановлена банком
	Анкета позичальника, форму якої визначає банк
	Копії установчих документів, нотаріально завірених
	Копія свідоцтва про реєстрацію, завірена нотаріально
	Копії передбачених законодавством ліцензій, завірених нотаріально
	Бізнес-план, техніко-економічні обґрунтування отримання кредиту з розрахунком рентабельності та окупності об'єкта
	Довідка-розрахунок повернення кредиту і нарахованих відсотків
	Копії контрактів, договорів, протоколів намірів із продавцями і покупцями та інших документів, які стосуються кредиту
	Документи із забезпечення кредиту (щодо застави майна, застави нерухомості, гарантії, копії документів щодо вартісної оцінки предмета застави) та документи, що стосуються страхування
	Довідка з ДФС про наявність у підприємства поточних рахунків у банках
	Фінансова звітність за останній звітний період
	Інформація про отримані кредити в інших банках

Рис. 1.3. Документи, що подаються підприємством до банку для отримання кредиту

Кредитний договір укладається тільки в письмовому вигляді і не може змінюватися в односторонньому порядку. Кредитний договір вступає в дію з дати надання кредиту позичальнику (дата надходження коштів на рахунок) та діє до повного погашення кредиту та сплати відсотків за його користування.

Банківський кредит надається суб'єктам кредитування усіх форм власності у тимчасове користування на умовах, передбачених кредитним договором. Кредити позичальникові надаються з позичкового рахунка, як правило, у безготівковому порядку перерахуванням на поточний рахунок позичальника або шляхом прямої оплати розрахунково-грошових документів за товарно-матеріальні цінності, роботи і послуги, придбані (надані) на умовах договорів і контрактів з постачальниками.

Позичкові кошти можуть бути перераховані на розрахунковий рахунок позичальника для використання на цілі, передбачені кредитним договором, зі збереженням права контролю банку за цільовим використанням кредиту.

Документи, що подаються до банку для відкриття рахунку підприємством подано на рис. 1.4.

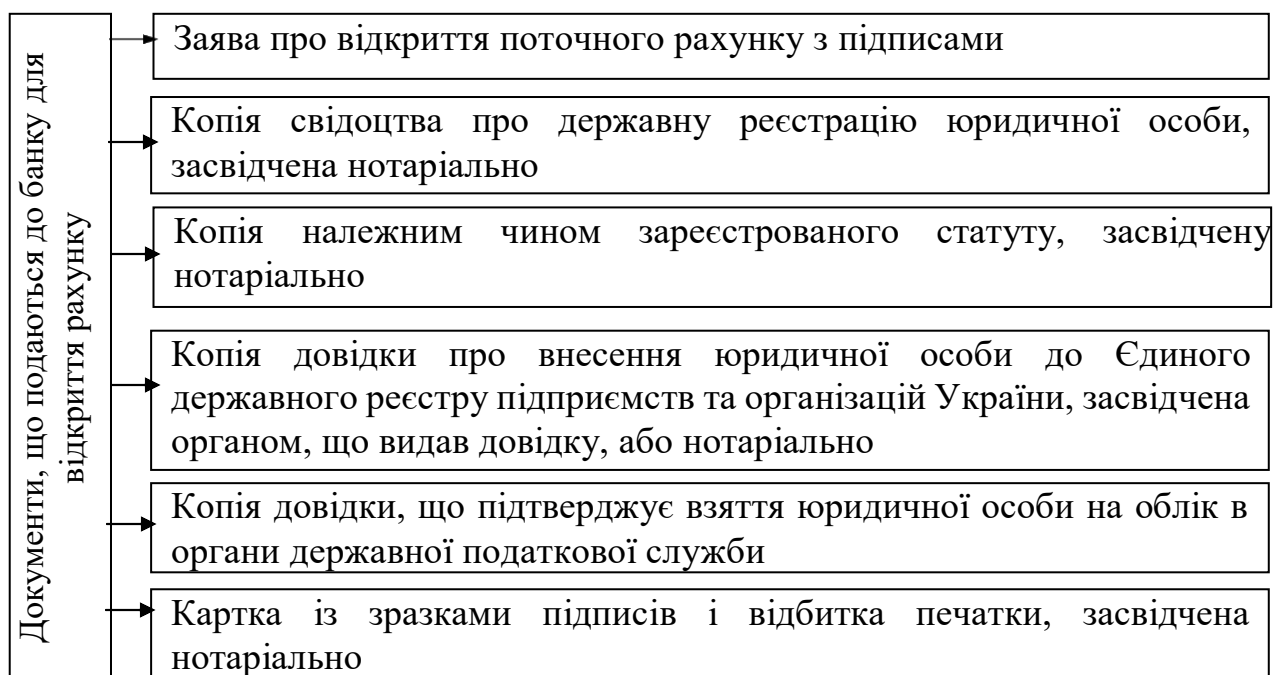

Рис. 1.4. Документи, що подаються до банку для відкриття рахунку

Для відкриття рахунку до банку подаються документи, форми яких затверджені НБУ. Документи, що надходять до банку, дійсні лише при наявності підписів, ідентичних підписам у банківській картці. Підприємство має право відкрити поточні та депозитні рахунки як в національній, так і в іноземній валюті.

Крім кредитного договору, підприємство видає банкові строкові зобов'язання, а у випадках, коли кредит перераховується на поточний рахунок, ще і заяву на одержання кредиту. При настанні терміну погашення кредиту, вказаному в строковому зобов'язанні, банк автоматично стягує кредит з поточного рахунка підприємства. Кредит може погашатися частинами в різні терміни, але для цього потрібно оформити кілька строкових зобов'язань із зазначенням конкретних термінів і сум погашення.

Усі питання, пов'язані з наданням кредиту, банки здійснюють на договірній основі. Знайомлячись зі змістом кредитної угоди, необхідно звертати увагу на права й обов'язки сторін, що її уклали. Пропонуємо виділити наступні етапи кредитування, що подані на рис. 1.5.

Рис. 1.5. Порядок надання кредиту

Підставою для бухгалтерського обліку кредитних операцій на підприємстві є первинні документи, які фіксують факти здійснення цих операцій. Первинні документи повинні бути складені під час здійснення операції та можуть складатися у паперовій формі та/або у вигляді електронних записів. У разі складання їх у вигляді електронних записів при потребі повинно бути забезпечене отримання інформації на паперовому носії. Первинні документи, що відображають отримання банківського кредиту, його погашення і сплату відсотків, формуються на підставі заключених з банківською установою договорів (табл. 1.3).

Первинні документи, що відображають кредитні операції

№	Господарська операція	Первинний документ
1	2	3
1	Отримання кредиту (зарахування коштів на поточний рахунок)	Банківська виписка (Дод.)
2	Використання кредитних коштів	Платіжне доручення, Видатковий касовий ордер
3	Сплата відсотків за кредитом	Платіжне доручення, бухгалтерська довідка, банківська виписка
4	Погашення кредиту	Платіжне доручення, банківська виписка
5	Підтвердження цільового використання кредитних коштів	Первинні документи на оприбуткування основних засобів або ТМЦ, отриманих послуг та робіт (накладна, акт наданих послуг/виконаних робіт, ТТН)

Первинні документи повинні мати такі обов'язкові реквізити: назву документа (форми), дату складання документа, назву підприємства (банку), місце складання документа, назву отримувача коштів, зміст та суму операції (підстави для її здійснення).

У бухгалтерському обліку отримані суми кредитів (позик) не визнаються доходами підприємства та не підлягають віднесенню до складу витрат при поверненні. Сума отриманих банківських кредитів відображається у складі довгострокових або поточних зобов'язань підприємства. Вибір рахунка бухгалтерського обліку для відображення одержання, використання та повернення кредитів та позик залежить від терміну повернення кредиту (позики), який зазначений у відповідному договорі з кредитором. Відповідно до НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» і П(С)БО 11 «Зобов'язання» банківські кредити, отримані підприємством, визначаються як зобов'язання. Із метою обліку кредити прийнято ділити на два види: поточні - вони повинні бути погашені протягом 12 місяців із дати балансу чи протягом операційного циклу підприємства; довгострокові - строк їх погашення більше

12 місяців чи більше операційного циклу. Для обліку кредитів Планом рахунків передбачено рахунок 50 «Довгострокові позики» та 60 «Короткострокові позики». По кредиту рахунків відображаються суми отриманих позик, а по дебету – їх погашення. Характеристику рахунків 50 «Довгострокові позики» та 60 «Короткострокові позики» представлено в табл. 1.4.

Таблиця 1.4

Характеристика рахунків з обліку довгострокових та короткострокових позикових коштів

Вид позики	Субрахунок	Назва субрахунку
Довгострокові позики	501	Довгострокові кредити банків у національній валюті
	502	Довгострокові кредити банків в іноземній валюті
	503	Відстрочені довгострокові кредити банків у національній валюті
	504	Відстрочені довгострокові кредити банків в іноземній валюті
	505	Інші довгострокові позики в національній валюті
	506	Інші довгострокові позики в іноземній валюті
Короткострокові позики	601	Короткострокові кредити банків у національній валюті
	602	Короткострокові кредити банків в іноземній валюті
	603	Відстрочені короткострокові кредити банків у національній валюті
	604	Відстрочені короткострокові кредити банків в іноземній валюті
	605	Прострочені позики в національній валюті
	606	Прострочені позики в іноземній валюті

Аналітичний облік одержаних кредитів ведеться відповідно до класифікаційних груп: види кредитів, контрагенти (банки), валюта, форма надання кредиту, строки погашення, цільове призначення, забезпечення.

Організація аналітичного обліку за видами кредитів наведено в таблиці 1.5.

Таблиця 1.5

Аналітичний облік кредитних операцій

Обліковий показник	Напрямок організації аналітики
Довгострокові позики	за позикодавцями (банками) в розрізі кожного кредиту (позики) окремо; за строками погашення кредиту (позик)
Короткострокові позики	
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	за кредиторами та видами заборгованості
Розрахунки за нарахованими відсотками	окремо за підприємствами, організаціями, установами та фізичними особами, з якими здійснюються розрахунки
Облік витрат, пов'язаних з нарахуванням та сплатою відсотків, процентів	Окремо ведеться облік витрат, пов'язаних з нарахуванням та сплатою відсотків, процентів тощо за користування кредитами банків і іншими кредитами

Побудова аналітичного обліку відповідно наведених груп дозволить швидко отримувати інформацію про кредитні зобов'язання і їх характеристики.

Взаємозв'язок між синтетичним та аналітичним обліком позикових коштів подано в табл. 1.6.

Таблиця 1.6

Взаємозв'язок синтетичного та аналітичного обліку позикових коштів

Вид позикового капіталу	Синтетичний облік	Аналітичний облік
Кредити	в цілому за кредитами	за позикодавцями в розрізі кожного кредиту
Позики	в цілому за позиками	за позикодавцями в розрізі кожної позики
Лізинг	за валютою надання	за видами та термінами погашення
Факторинг	за видами факторингових послуг	за позикодавцями в розрізі кожної позики

Процес повернення банківського кредиту полягає в поверненні кредиту разом з відсотками. У відповідності з вимогами НБУ відсотки за користування

кредитом нараховуються щомісяця. Погашення кредиту і нарахованих за ним відсотків здійснюється платіжним дорученням з поточного рахунку позичальника. Черговість сплати основного боргу та відсотків за кредитом згідно законодавства передбачає першочергову сплату відсотків, а потім основної частини боргу. Сума відсотків, нарахованих на основну суму заборгованості, а також інших витрат, пов'язаних з отриманням та погашенням заборгованості за банківським кредитом (позикою) визнається витратами фінансової діяльності (відповідно до п. 27 П(С)БО 16 «Витрати»). Кошти на погашення кредиту з інших банків перераховуються або з використанням платіжного доручення, оформленого позичальником, або вимогою-дорученням, яке оформляє банк-кредитор. Строкове зобов'язання або зведене зобов'язання вилючається у витрати лише при їх погашенні у повній сумі. Якщо погашення здійснюється частково, то на звороті робиться позначка про суму та дату платежу, а зобов'язання залишається у банку і не підлягає списанню. В обліку господарські операції по кредитним операціям будуть відображені так (табл. 1.7):

Таблиця 1.7

Кореспонденція рахунків з обліку кредитних операцій

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.	Первинні документи
		Дебет	Кредит		
1	2	3	4	5	6
Довгострокові кредити					
1	Отримано та зараховано довгостроковий кредит на поточний рахунок підприємства	311	501	100 000	Банківська виписка
2	Сплачено комісійні банку за отримання довгострокового кредиту	685	311	1000	Платіжне доручення
3	Суму комісійних включено до складу витрат поточного періоду	977	685	1000	Бухгалтерська довідка
4	Нараховано відсотки за банківським кредитом	951	684	3000	Бухгалтерська довідка
5	Сплачено відсотки за довгостроковим кредитом	684	311	3000	Платіжне доручення

Продовження таблиці 1.7

1	2	3	4	5	6
6	Довгострокові зобов'язання щодо основної суми кредиту переведено до складу поточних зобов'язань	501	611	7000	Бухгалтерська довідка
7	Списано суму відсотків на результати діяльності	792	951	300	Бухгалтерська довідка
Короткострокові кредити					
8	Отримано та зараховано короткостроковий кредит на поточний рахунок підприємства	311	601	50000	Виписка банку
8	Сплачено банку комісійні за отримання короткострокового кредиту	685	311	100	Платіжне доручення
9	Суму комісійних включено до складу витрат періоду	977	685	100	Бухгалтерська довідка
10	Нараховано відсотки за короткостроковий кредит (20% річних) за 1-й місяць	951	684	833,33	Бухгалтерська довідка
11	Сплачено нараховані відсотки (за періодами)	684	311	833,33	Платіжне доручення
14	Погашено суму основного боргу	601	311	50000	Платіжне доручення
15	Сплачено частину боргу, що переведено і довгострокового кредиту за довгостроковий кредит	611	311	7000	Платіжне доручення
16	На результати діяльності списано нараховані відсотки	791	951	833,33	Бухгалтерська довідка
17	Відображено у складі фінансових результатів сплачені банку комісійні	791	977	300	Бухгалтерська довідка

Для узагальнення інформації про стан розрахунків за поточними зобов'язаннями, переведеними зі складу довгострокових, при настанні терміну погашення протягом 12 місяців з дати складання балансу призначений рахунок 61 "Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями". Інакше кажучи, на цьому рахунку відображатиметься та частина суми довгострокового кредиту, яка згідно з кредитним договором буде підлягати погашенню протягом 12 місяців з дати складання балансу. Рахунок 61 "Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями" має такі субрахунки: - 611 "Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями в національній валюті"; - 612 "Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями в іноземній валюті". Аналітичний облік

ведеться за кредиторами та видами заборгованості. У Плані рахунків для відображення витрат на сплату суми відсотків у складі рахунків класу 9 "Витрати діяльності" призначено субрахунок 951 "Відсотки за кредит". Отож при нарахуванні сум відсотків їх відносять на цей субрахунок. Крім того, для відображення розрахунків щодо нарахованих відсотків у Плані рахунків призначено субрахунок 684 "Розрахунки за нарахованими відсотками".

У разі виникнення простроченої заборгованості за кредитом або нарахованими відсотками кредитування припиняється і може бути поновлене в межах строку дії кредитного договору тільки після повного погашення кредиту, відсотків і пені за затримку платежів та додаткового вивчення кредитоспроможності клієнта. Для відображення нарахованої пені використовують рахунок 94 «Інші витрати операційної діяльності», оскільки різниця між ставкою за пролонгований кредит і стандартною ставкою розглядається як штрафна санкція. На зазначеному рахунку відображають також відсотки за простроченими кредитами і кредитами, що використано не за цільовим призначенням. Відображення поновлення кредитування та сплати пені показано в таблиці 1.8.

Таблиця 1.8

Облік і переоформлення прострочених кредитів

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, тис. грн.	Первинні документи
		Дебет	Кредит		
1	2	3	4	5	6
1	Відображено суму кредиту у разі порушення строків його погашення	603	605	100	Бухгалтерська довідка
2	Відображено пролонгацію короткострокових банківських кредитів	601	603	100	Бухгалтерська довідка
3	Відображено переоформлення короткострокових (відстрочених) банківських кредитів на довгострокові зобов'язання	603	501	100	Бухгалтерська довідка
4	Нарахування пені за прострочення платежів (% суми прострочених платежів)	949	685	40	Бухгалтерська довідка

Аналітичний облік кредитних (позикових) коштів ведеться за кредитною ознакою у Журналі-ордері № 4 за рахунками 50, 60. Підсумкова інформація про заборгованість за кредитами та витрати за відсотками розкривається у формах фінансової звітності. Інформацію про стан заборгованості по кредитах відображається в формі 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)», формі 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)», формі 3 «Звіт про рух грошових коштів» (табл. 1.9).

Таблиця 1.9

Відображення інформації про кредити та інші позикові кошти у фінансовій звітності

Показник	Рахунок	Форма та рядок фінансової звітності
Довгострокові кредити банків	50	Ф. 1., р. 1510
Короткострокові кредити банків	60	Ф. 1., р. 1600
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	61	Ф. 1., р. 1610
Фінансові витрати	951	Ф.2, р. 2250
Отримання та погашення позик		Ф. 3, р. 3305,3350 (прямим методом)
		Ф. 3, р. 3305 (гр. 3), 3350 (гр. 4) (непрямим методом)

Існує перелік інформації відносно зобов'язань підприємства, яка повинна бути представлена у Примітках до фінансової звітності. До такої інформації відносяться всі важливі характеристики відносно виникнення, існування та погашення зобов'язань та витрат, які можуть бути з ними пов'язані. Крім того, у Примітках до фінансової звітності необхідно наводити таку інформацію:

- суми та строки погашення зобов'язань, які були перекласифіковані (виключені зі складу поточних зобов'язань) з обґрунтуванням причин такого виключення;
- перелік і суттєві суми зобов'язань, що включені до складу статей балансу «Інші довгострокові зобов'язання» та «Інші поточні зобов'язання»;
- за кожним видом непередбачених зобов'язань наводиться така інформація: невизначеність щодо строку та суми погашення; сума очікуваного погашення зобов'язання іншою стороною.

1.4. Сучасні інформаційні технології обліку взаємовідносин з кредитними установами

Актуальність дослідження питання обліку і контролю кредитних зобов'язань в умовах застосування комп'ютерних технологій зумовлена теоретичними та практичними проблемами сучасного обліку та контролю. Відсутність теоретичних розробок у сфері комп'ютеризації та автоматизації обліку і внутрішнього контролю операцій, пов'язаних з веденням бухгалтерського обліку поточних зобов'язань на підприємстві та відображенням їх у фінансовій звітності, зумовлюють необхідність дослідження можливості комп'ютерних програм щодо надання достовірної та оперативної інформації для зовнішніх та внутрішніх користувачів.

Автоматизація обліку створює необхідні умови для прогнозування подальшого розвитку підприємства, одержання прибутку в майбутньому завдяки можливості своєчасного надання, обробки та аналізу в єдиній системі інформації про операції із залученим капіталом та цільовим фінансуванням. Залучення капіталу є одним з найголовніших процесів на підприємстві, що забезпечує надання інформації економічного характеру, яка характеризується значним обсягом даних та складністю їх обробки. Зрозуміло, що це викликає необхідність впровадження в обліковий процес засобів автоматизації для організації обліку залученого капіталу та цільового фінансування. Підприємства, що застосовують в процесі здійснення господарської діяльності комп'ютерні технології автоматично вирішують проблему оперативності даних щодо операцій із залученням капіталу та цільового фінансування. У випадку використання комп'ютерних технологій такі операції, як нагромадження даних в облікових регістрах, обчислення підсумків та перенесення даних між обліковими регістрами, які потребують значних затрат ручної праці та пов'язані з імовірністю допущення помилок, виконуються автоматично, без участі людської праці [8, с.159]

Основними принципами комп'ютерної форми бухгалтерського обліку кредитних зобов'язань є:

- накопичення й багаторазове використання облікових даних щодо кредитних зобов'язань;
- відповідність одному журналу хронологічного запису множині регістрів систематичного запису;
- наявність аналітичних рахунків поточних зобов'язань в залежності від цілей, поставлених керівництвом перед обліком та контролем;
- автоматичне отримання інформації про відхилення від встановлених норм та завдань щодо операцій з кредитами;
- отримання звітних показників в інтерактивному режимі;
- автоматичне формування всіх облікових регістрів й форм звітності на основі даних, відображених в системі рахунків.

Комп'ютеризація та автоматизація обліку і внутрішнього контролю операцій з кредитними зобов'язаннями дозволяє контролерам отримувати в найбільш короткі строки інформацію про:

- відповідність залишків у синтетичних та аналітичних регістрах бухгалтерського обліку короткострокових кредитів у національній та іноземній валюті;
- реальність операцій з короткостроковими кредитами та позиками, відображених в бухгалтерському обліку;
- правильність цільового використання коштів, нарахування та сплати відсотків за користування кредитом.

Основними бухгалтерськими програмними продуктами, що використовуються підприємствами для ведення бухгалтерського та податкового обліку є «1С: Бухгалтерія», «Профінт-комплекс», «ПарусПідприємство», «Галактика», «Диск: УОС (Універсальна облікова система)». Найпоширенішою на сьогодні серед підприємств є програма «1С: Підприємство». Завдяки вбудованій мові програмування програмний продукт

«1С: Підприємство» дозволяє реалізувати складні алгоритми введення та обробки інформації з обліку залученого капіталу. Програма «Профін-комплекс» містить автоматизоване робоче місце (АРМ) «Облік розрахунків з постачальниками і підрядниками», а також спеціалізований модуль «Облік розрахункових операцій». В ній присутній модуль «Облік розрахунків з постачальниками і підрядниками», який експлуатується автономно або в комплексі з іншими модулями і здійснює оперативний контроль за станом розрахунків. А також наявний модуль «Облік розрахункових операцій» призначений для ведення синтетичного та аналітичного обліку на рахунках розрахунків.

Облік залученого капіталу в програмі «Парус-Підприємство» ведеться в розрізі модуля ПарусБухгалтерія. Система не містить спеціальних звітів стосовно руху залученого капіталу. Операції із окремими елементами залученого капіталу проводяться проводками, введеними вручну.

Система програмного продукту «Галактика» має контурну та модульну структуру. Облік залученого капіталу у системі ведеться за допомогою контуру «Бухгалтерський облік». Модуль «Векселі та кредити» дозволяє вести оперативний облік елементів залученого капіталу, формувати графіки отримання/погашення кредитів і контролювати їх виконання. Особливу увагу приділено розробниками обліку векселів, одним з основних призначень модуля є спрощення процедури розрахунків за товари та послуги із застосуванням векселів. Модуль «Фінансово-розрахункові операції» призначений для ведення всіх видів фінансових документів, що супроводжують рух грошових коштів. Модуль дозволяє формувати Журнали-ордери в зручному для користувача вигляді згідно з попередньо створеною настройкою. Реалізовані можливості формування аналітичних відомостей з довільним групуванням по аналітичних розрізах. Спеціальні функції дозволяють відслідковувати прострочену заборгованість.

Крім того для вдосконалення обліку залученого капіталу та цільового фінансування необхідно розробляти нові інформаційні системи, комп'ютерні програми на основі використання персональних комп'ютерів та обчислювальних мереж. Вони мають забезпечити універсальний характер їх застосування, виходячи із загальних методологічних підходів організації бухгалтерського обліку та фінансової звітності, і дозволять використовувати програми, що налагоджуються, виходячи зі специфіки сфери діяльності кожного конкретного підприємства [1].

Програма «Інфо-бухгалтер» допомагає автоматизувати облік основних засобів та нематеріальних активів, податковий облік, облік касових операцій, розрахунок заробітної плати та внесків до пенсійного фонду. [5].

«Офіс 2000 PRO 2.3» використовується для ведення бухгалтерського обліку на малих і середніх підприємствах. До складу професійної версії входить: модуль «Бухгалтерія 2000», набір інструментарію для ведення маркетингової діяльності й організації довідкової інформації, організації документообігу. [4].

Програма «Турбобухгалтер» – можливості програми повністю забезпечують ведення обліку поточних зобов'язань: набір стандартних проводок; робота як від проведення, так і від первинного документа; контроль кореспонденції рахунків; швидке і ефективне відновлення бухобліку [6].

Загальна порівняльна характеристика бухгалтерських автоматизованих програм представлена в таблиці 1.10

Застосування комп'ютерів дозволяє автоматизувати робоче місце бухгалтера й підняти на новий рівень облік та контроль кредитних зобов'язань на підприємстві. Ведення бухгалтерського обліку кредитних зобов'язань в умовах автоматизованого середовища суттєво впливає на його методологію та організацію. Застосування комп'ютерної техніки та новітніх інформаційних технологій в обробці облікових даних щодо кредитних зобов'язань забезпечує: оперативне введення, обробку та формування вихідної інформації щодо

поточних зобов'язань; забезпечення внутрішнього контролю інформації; зменшення ручної праці; підвищення якості та ефективності роботи бухгалтерів; вдосконалення процесу організації бухгалтерського обліку та формування показників фінансової звітності кредитних зобов'язань. Як наслідок — збільшення ефективності управління та роботи підприємства в цілому.

Таблиця 1.10

Порівняльна характеристика бухгалтерських комп'ютерних програм

Комп'ютерні програми	Облікові функції в бух.обліку
Парус	Введення операцій за відповідними шаблонами. Основні можливості системи: обліз ОЗ, матеріалів та МШП; облік Фінансово-розрахункових операцій; нарахування ЗП; звіти; новий механізм, який дозволяє самостійно налаштувати форми всіх документів по реалізації, додавати в систему документи.
1С: Бухгалтерія 7.7	Універсальна бух.програма, призначена для ведення синтетичного та аналітичного бух.обліку в розрізі різних розділів. Дозволяє вводити госп.операцій декількома способами, а саме ручним введенням госп.операцій, використанням типових операцій та використанням режиму «Документи і розрахунки»
1С: Бухгалтерія 8.0	Методика бух.обліку забезпечує одночасну реєстрацію кожного запису госп.операцій як по рахунках бух.обліку, так і по необхідних розрізах аналітичного обліку, кількісного і валютного обліку. Можливість самостійного управління методикою обліку в рамках настройки облікової політики, створення нових субрахунків в розрізі аналітичного обліку
Інфо-бухгалтер	Ручне введення господарських операцій за допомогою документів. Можливі операції: баланс з усіма додатками, оборотка, Головна книга, відомості аналітичного обліку по рахунках, журнали ордерів і відомості до них, шахматка, різні відомості та довідки, аналіз фін.звітності з побудовою графіків та діаграм
Офіс 2000 PRO 2.3	Складається з: модуль «Бухгалтерія 2000», набір інструментарію для ведення маркетингової діяльності й організації довідкової інформації, організації документообігу, щоденник для аналізу інформації про розклади і плани, підтримуються багатовалютність, наявність декількох складів.
Турбо-бухгалтер	Можливості: набір стандартних проводок; контроль кореспонденції рахунків; швидке й ефективне відновлення бухобліку; автоматичних перерахунків залишків при внесенні змін «заднім числом»; ведення декількох бухгалтерій; висока швидкість побудови звітів; банківські та касові операції; облік ОЗ, МНМА та МШП; облік собівартості і складський облік; зарплата; багатовимірний та багаторівневий аналітичний облік.

Інформаційна система забезпечує безперервний контроль за складанням відповідних документів, облікових записів, заповнення звітності, оскільки має свою структуру та алгоритми, пропонує бухгалтеру правила обліку, задані в системі. Отже, зменшується ймовірність помилок самого бухгалтера.

Висновки до розділу 1

Кредити банків відіграють важливу роль у забезпеченні підприємств необхідними коштами для здійснення операційної виробничої діяльності. Значення кредитів банків як джерела фінансування кредитної діяльності особливо зростає у періоди, коли ще немає достатньо надходжень коштів за реалізовану продукцію або через відсутність доходів в певні періоди року від реалізації продукції.

Отримані суми кредитів (позик) не визнаються доходами підприємства і не включаються до складу витрат при поверненні. Сума отриманих банківських кредитів відображається у складі довгострокових або поточних зобов'язань підприємства. Вибір рахунку бухгалтерського обліку для відображення отримання, використання і повернення кредитів та позик залежить від терміну повернення кредиту (позики), який зазначений у відповідному договорі з кредитором.

На наш погляд, основними завданнями при здійсненні внутрішнього контролю бухгалтерського та управлінського обліку кредитних зобов'язань є:

- дослідження причин виникнення кредитних зобов'язань;
- аналіз структури кредитних зобов'язань;
- встановлення й аналіз можливих фінансових наслідків виникнення та існування кредитних зобов'язань;
- забезпечення юридичної обґрунтованості на договірному і законодавчому рівні кожної із сум кредитних зобов'язань;
- перевірка повноти, достовірності, своєчасності і належності відображення кредитних зобов'язань у первинній документації, на рахунках обліку й в облікових регістрах і звітності підприємства;

- регулярне підтвердження фактичної наявності кредитних зобов'язань шляхом проведення планових і раптових інвентаризацій;
- моніторинг строків погашення, прострочення та позовної давності за усіма видами кредитних зобов'язань;
- чіткий контроль за переводом зобов'язань зі складу довгострокових до короткострокових;
- перевірка відповідності порядку бухгалтерського та управлінського обліку кредитних зобов'язань чинним вимогам законодавчо-нормативних актів і внутрішніх регламентів підприємства;
- з'ясування причин непогашення кредитних зобов'язань, встановлення точних строків виконання зобов'язань та пошук шляхів для оптимізації цих процесів тощо.

Кредитні взаємовідносини встановлюються на підставі кредитного договору, що укладається між кредитором і позичальником в письмовій формі. Кредитний договір повинен містити наступні положення: визначення сторін угоди та основні зобов'язання цих сторін, тобто зобов'язання банку надавати грошові кошти в розпорядження позичальника, і зобов'язання позичальника повернути суму з відсотками; сума позики; графік повернення позики; розмір відсоткової ставки і обставини, за яких вона може бути змінена; сума комісійних по виданій позиці; належні банку виплати у зв'язку з використанням кредиту і забезпечення цього кредиту заставою; умови використання кредиту позичальником; строк погашення позики; зобов'язання позичальника надавати банку інформацію і документи про його фінансовий стан.

Відображення отримання та погашення кредитів в обліку документально оформлюється виписками банку, касовими ордерами, платіжними дорученнями, розрахунками та довідками бухгалтерії тощо.

Облік розрахунків за довгостроковими кредитами банків та іншими залученими позиковими коштами, які не є поточними зобов'язаннями, ведеться на рахунку 50 "Довгострокові позики".

При обліку кредитів банку слід розрізняти основну суму боргу, що відображається на рахунку 60 «Короткострокові позики», та відсотки, що на неї нараховані, які відображаються за кредитом рахунку 684 «Розрахунки за нарахованими відсотками» в кореспонденції з дебетом рахунку 951 «Відсотки за кредит».

Нарахування пені за прострочення платежів за відсотками за кредит відображається записом Д-т 948 "Визнані штрафи, пені, неустойки", К-т 685 "Розрахунки з іншими кредиторами".

Короткострокові кредити, строк погашення яких минув (але який менше строку позовної давності, повинні бути відображені у складі простроченої аборгованості: Д-т 601 "Короткострокові кредити банків в національній валюті", К-т 605 "Прострочені позики в національній валюті".

Переведення короткострокового кредиту банку до складу довгострокових кредитів оформлюється записом Д-т 603 "Відстрочені короткострокові кредити банків в національній валюті", К-т 501 "Довгострокові кредити банків у національній валюті".

Облік поточної заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями ведеться на рахунку 61 "Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями". Підставою для цього є довідки бухгалтерії, складені на основі договорів, актів приймання-передачі векселів та інших документів, в яких зазначено погашення довгострокової кредиторської заборгованості

Можемо стверджувати:

1) система вітчизняного законодавства, що регулює процеси залучення і використання підприємствами позикового капіталу, потребує доопрацювання у частині розширення правової бази щодо формування і надання інформації про фінансові ресурси підприємства;

2) сучасний стан обліку, аналізу та контролю зобов'язань не належним чином забезпечує інформаційні потреби користувачів фінансової звітності та потребує додаткових досліджень і розробок з метою створення комплексної методики проведення обліково-аналітичного процесу залучення позикових фінансових ресурсів;

РОЗДІЛ II. АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАТ «ВІММ-БІЛЛЬ-ДАНН УКРАЇНА» ТА ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ВЗАЄМОВІДНОСИН З КРЕДИТНИМИ УСТАНОВАМИ

2.1. Організаційно-економічна характеристика діяльності ПРАТ «ВІММ-БІЛЛЬ-ДАНН УКРАЇНА» за 2021-2022 рр.

Повне найменування: Приватне акціонерне товариство «Вімм-Білл-Данн Україна».

Ідентифікаційний код: 00445937.

Організаційно-правова форма: Акціонерне товариство.

Місце знаходження: Київська обл., Києво-Святошинський район, м. Вишневе, вул. Промислова 7

Вид економічної діяльності: 10.51 Перероблення молока, виробництво масла та сиру

ПРАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» – українська філія виробника молочної продукції та продуктів дитячого харчування, що з 2011 року є частиною компанії PepsiCo. За результатами 2016 року входить до десятки найбільших виробників молочних продуктів в Україні. Підприємство входить до складу Національній асоціації виробників дитячого харчування, молочноконсервної та сокової продукції «УКРКОНСЕРВМОЛОКО», Європейської бізнес-асоціації, асоціації Укрмолпром.

Протягом майже двадцяти років компанія «ВБД» тримає високу планку лідерів у виробництві традиційної молочної продукції, йогуртів, молочних десертів і сиру. Компанія «Вімм-Білл-Данн» розвиває напрямки бізнесу: молочний, просуваючи свої основні бренди «Слов'яночка», «Чудо», «Imunele», «Ромол», «Смачненька»; дитяче харчування - бренд «Агуша».

Товариство виробляє широкий асортимент продукції: молоко різної жирності, кефір, ряжанку, молоко пряжене, йогурти, сири та солодкі сирки,

глазуровані сирки 15% жирності з різноманітними наповнювачами, сир кисломолочний, йогурти та десерти та група дитячого харчування.

Підприємство постійно розширює свій асортимент молочної продукції та дитячого харчування, керуючись потребами споживачів. Проведення рекламних компаній в засобах масової інформації, проведення дегустацій та презентацій, розповсюдження в торгівельних точках оригінальних рекламних матеріалів, На підприємстві постійно проводиться моніторинг потреб населення України, на базі якого з урахуванням отриманих результатів служба маркетингу коригує асортимент продукції, що виробляється.

Виробництво здійснюється за схемою переробки давальницької сировини від ТОВ «Сандора». Імпортується високотехнологічне обладнання, у виробництві застосовуються унікальні рецептури, упаковка продукції стає більш яскравою і технологічнодосконалою.

Найновіші технічні та технологічні розробки у молочній галузі дозволяють подовжувати терміни зберігання продукції та робити її корисною для вживання. Якість виробленої продукції в більшій мірі залежить від якості давальницької сировини, тому ті виробники, які створили собі якісну сировинну базу реалізують на ринок корисну та якісну продукцію. На сьогодні популярність тогівельної марки «Слов'яночка» значно зросла, завдяки рекламі та широкій представленості в роздрібних торгівельних точках України.

Стратегія «ВБД» заснована на постулатах: виробляти молочні продукти в тому регіоні, де вони споживаються, пропонувати споживачам найкращі молочні продукти за прийнятними цінами. Кожен завод, кожне підприємство компанії — унікальні, але їх об'єднує одне — висока якість продукції.

Місія компанії відображає її фундаментальні цінності, які виражаються у визначенні: «ВБД» допомагає людям, радує їх щодня смачними і корисними для здоров'я всієї родини продуктами харчування.

До компанії входить Київський молочний завод (Київщина, м. Вишневе). Раніше компанія володіла Харківським молочним комбінатом.

Власником 97,66% акцій Підприємства і материнською компанією для Підприємства є ТОВ «Вімм-Білл-Данн Продукти Харчування» (Росія). В свою чергу, власником ТОВ «Вімм-Білл-Данн Продукти Харчування» (Росія) є «PepsiCo, Inc» (США), яка є бенефіціарним (кінцевим) власником Підприємства (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Основні акціонери ПРАТ «ВІММ-БІЛЛЬ-ДАНН УКРАЇНА»

Структура власності приватного акціонерного товариства (ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "Вімм-Білл-Данн Україна", ідентифікаційний код 00445937, публічна пропозиція цінних паперів не здійснювалася), 100 відсотків акцій якого прямо або опосередковано належать одній особі (далі - Товариство), станом на 01.01.2023 року.				
№ з/п	Особа, якій прямо або опосередковано належать % акцій	Участь особи в Товаристві, %		
		пряма	опосередкована	сукупна
1	Товариство з обмеженою відповідальністю «Вімм-Білл-Данн Продукти Питання»	98,5896	1,4104	100

Компанія планує повну передачу всіх своїх виробничих потужностей ТОВ «Сандора» і передачі всього персоналу ТОВ «Сандора». Цей план обговорюється останні кілька років і не має чітко визначених термінів. Зазначений план не є формалізованим. Даний план був прийнятий до моменту початку військових дій з метою оптимізації молочного бізнесу групи PepsiCo в Україні. Таким чином, очікується, що діяльність Компанії обмежиться наданням будівель в оренду ТОВ «Сандора». Ці зміни спрямовані на покращення бізнес-моделі в Україні для PepsiCo Inc.

ТОВ «Сандора» необхідно отримати відповідні дозволи від державного органу на виробництво молочних продуктів. Очікується, що цей процес займе не менше 8 місяців. В даний час Компанія не може продавати свої будівлі через урядові обмеження, пов'язані з військовими діями. В цілому керівництво

Компанії очікує, що весь процес передачі виробництва не буде завершено раніше 2024 року.

Загальну характеристику видів економічної діяльності, якими займається підприємство, за даними Державної служби статистики України представлено у таблиці 2.2.

Таблиця 2.2

Види економічної діяльності ПРАТ «ВІММ-БІЛЛЬ-ДАНН УКРАЇНА»

Вид діяльності	Шифр за КВЕД	Назва
Основний вид діяльності	10.51	Перероблення молока, виробництво масла та сиру
Інші види діяльності	10.32	Виробництво фруктових і овочевих соків
	10.86	Виробництво дитячого харчування та дієтичних харчових продуктів
	46.33	Оптова торгівля молочними продуктами, яйцями, харчовими оліями та жирами
	46.39	Неспеціалізована оптова торгівля продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами
	46.90	Неспеціалізована оптова торгівля

Крім того, предметом діяльності Підприємства є:

- виробництво товарів культурно-побутового, науково-технічного, господарського призначення, товарів народного споживання, інших товарів;
- організація закладів громадського харчування (кафе, ресторанів, барів);
- розробка та виробництво нових типів машин, устаткування, пристроїв та автоматизації;
- внутрішні та міжнародні перевезення вантажів автомобільним транспортом;
- закупка сільськогосподарської продукції у її виробників та посередників з використанням готівкової та безготівкової форм розрахунку;
- виробництво, переробка та реалізація продукції сільського господарства та сировини;
- переробка, утилізація та зниження промислових відходів, вторинної сировини;

- організація виставок, конференцій та інших презентаційних заходів;
організація спортивно-оздоровчих, видовищних заходів.

Підприємство здійснює діяльність, яка потребує ліцензування, тільки після одержання відповідної ліцензії згідно із законодавством України. Розглянемо організаційну структуру ПрАТ «ВБД Україна» (рис. 2.1.).

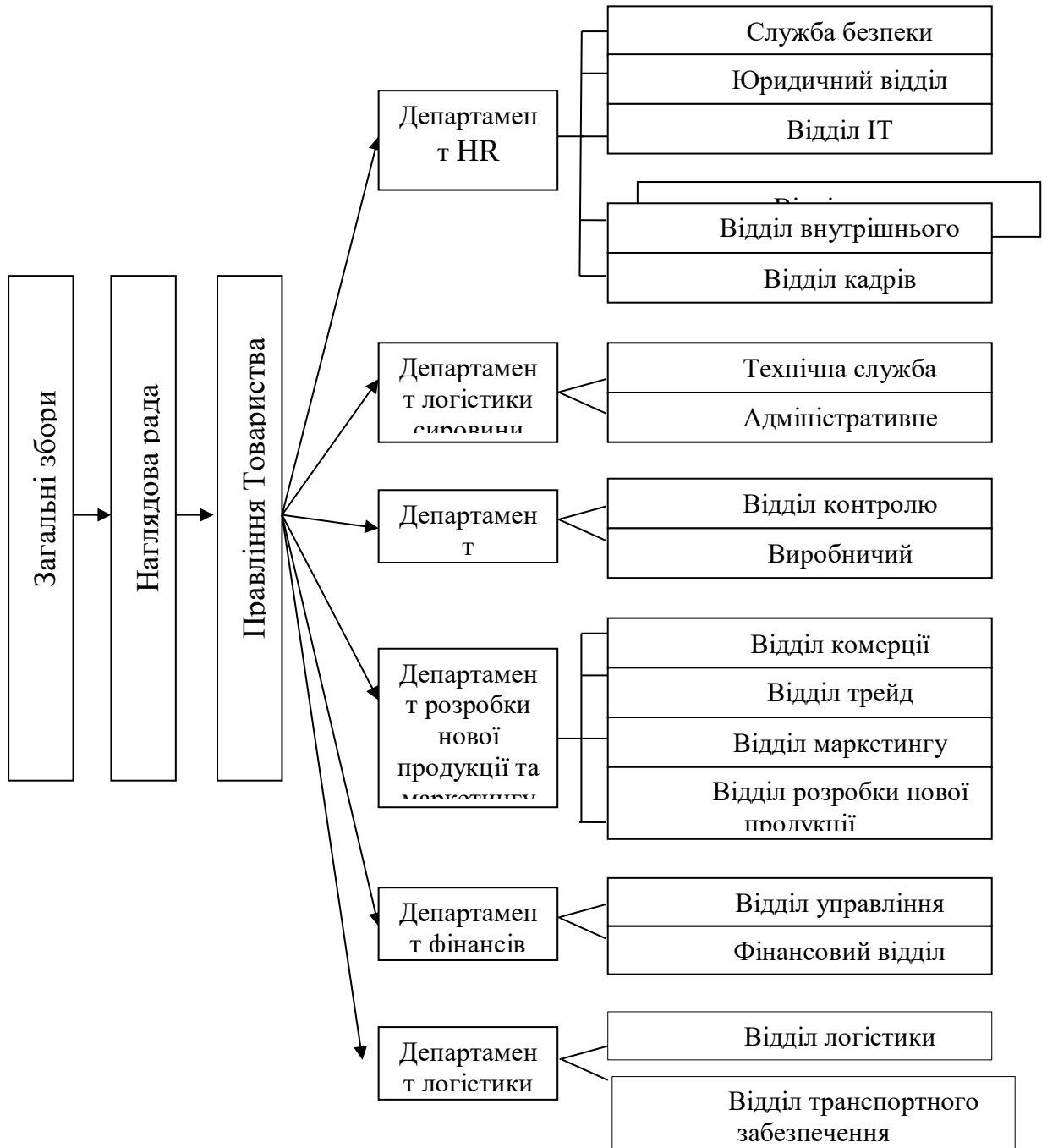

Рис. 2.1. Організаційна структура ПрАТ «ВБД Україна»

Підприємство «Вімм-Білл-Данн» (виробничо-торгова група) має дивізійну організаційну структуру управління, а ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» - лінійно-функціональну.

Органами управління Товариства є (табл.2.3):

- Загальні збори акціонерів;
- Наглядова рада – орган, що представляє інтереси акціонерів у Товаристві та здійснює контроль за виконавчим органом Товариства в період між Загальними зборами Товариства.

Таблиця 2.3

Органи управління ПрАТ «ВІММ-БІЛЛЬ-ДАНН УКРАЇНА»

Орган управління	Структура	Персональний склад
Органом управління Тов. є: загальні збори, наглядова рада	Управління Товариством здійснюють: Загальні збори акціонерів; Наглядова Рада; Правління Товариства : Голова Правління Пащенко Роман Валентинович, члени Правління - відсутні.	Наглядова рада Товариства: голова Наглядової ради Огриза Вікторія Ігорівна, члени Наглядової ради: Корнієнко Тетяна Миколаївна, Бачинська Олена Іларіонівна, Мільчуцька Ірина Анатоліївна, Волобоєва Людмила Володимирівна

Структура управління утворена лінійно, так, що на чолі кожного виробничого та управлінського підрозділу знаходиться керівник, наділений усіма повноваженнями безпосереднього впливу на об'єкт управління. Його рішення, що передаються зверху вниз, обов'язкові для всіх нижчих рівнів і реалізуються через керівників цих рівнів. Так головним керуючим органом управління організації є Голова правління. У його підпорядкуванні знаходяться лінійні керівники фінансовий директор, комерційний директор, директор логістики, директор департаменту виробництва. У свою чергу ці керівники ведуть управління і контролюють роботи своїх структурних підрозділів.

Фінансовий директор контролює діяльність бухгалтерії, фінансового відділу, служби інформаційних технологій, відділу управління персоналом. Комерційний директор координує роботу відділу продажів і відділу логістики, які в свою чергу складаються з структурних підрозділів:

Виробнича діяльність ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» забезпечується роботою основних виробничих та допоміжних підрозділів, а також обслуговуючого господарства (рис. 2.2).

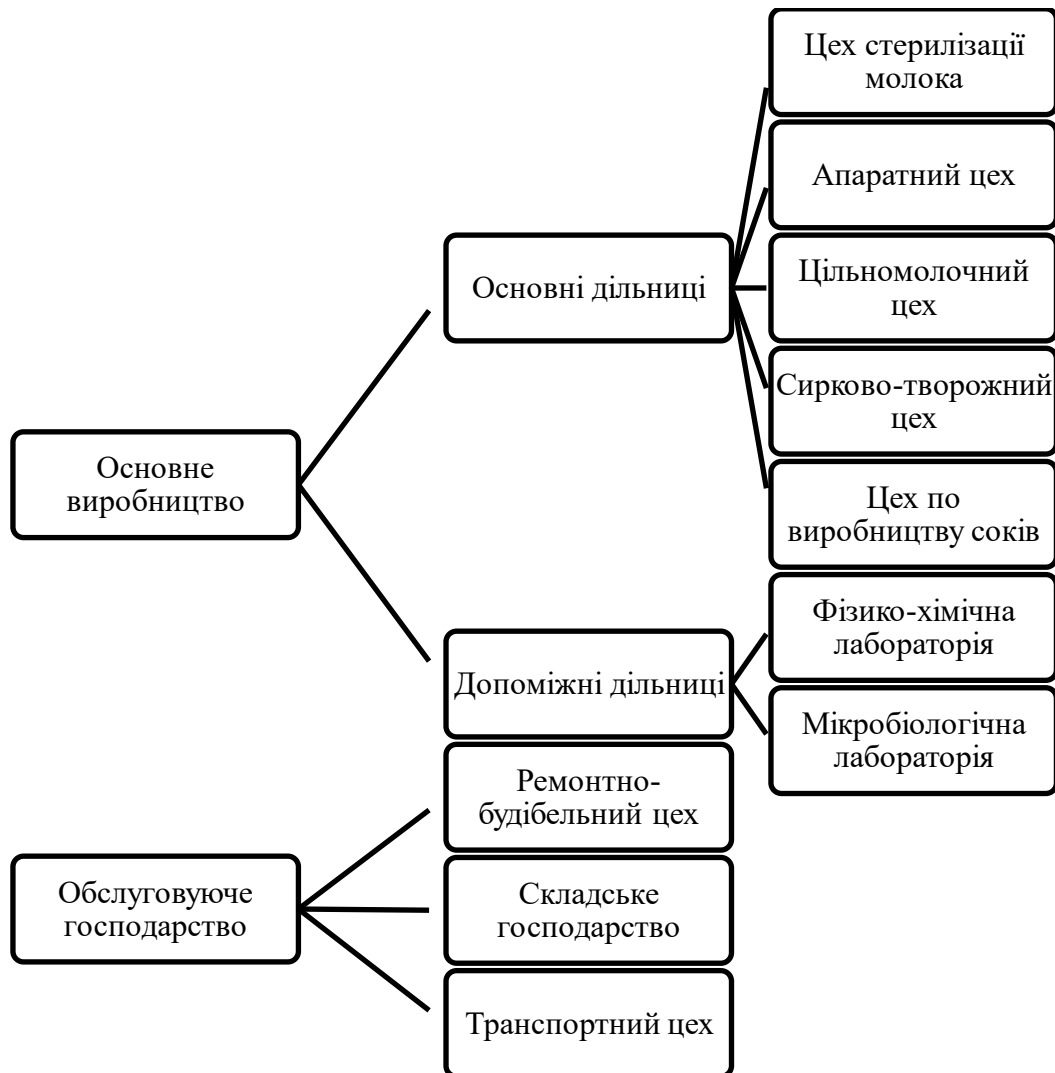

Рис. 2.2. Виробнича структура ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна»

Виробнича діяльність ПАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» забезпечується роботою десятих виробничих та допоміжних підрозділів, а також десятих відділів. Заміснику правління по виробництву підпорядковується начальник лабораторії, начальник виробництва, головний інженер та головний технолог.

Начальник лабораторії організовує розробку нових видів продукції та впровадження нових розроблених видів продукції у виробництво. Головний технолог керує службою, що забезпечує управління за якістю продукції, проводить технологічний контроль виробництва продукції та допомагає організовувати розробку нових видів продукції. Начальник виробництва керує основним процесом виробництва і йому підпорядковуються та звітують начальники цехів, а саме таких: цех стерилізації молока, апаратний цех, цільномолочний цех, сирково-творожний цех, та інші.

Короткий опис облікової політики ПрАТ «Вімм-Білль-Данн Україна»

Бухгалтерський облік у ПрАТ введеться методом подвійного запису господарських операцій, як це передбачено Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність України» від 16.07.1999р. зі змінами та доповненнями. У Товаристві облік ведеться за журнально - ордерною формою із застосуванням комп'ютерної техніки. Бухгалтерський облік ведеться за діючим планом рахунків у відповідності до Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затвердженої Наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999р. №291.

Облік основних засобів ведеться в інвентарних картках, книгах аналітичного обліку основних засобів по матеріально - відповідальних особах. Класифікація основних засобів проведена відповідно до П(С)БО 7 «Основні засоби». Основні засоби, за винятком землі, відображені за собівартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від зменшення корисності. Земля оцінюється за її собівартістю, знижену на суму зменшення її корисності. Собівартість включає витрати, безпосередньо пов'язані з придбанням активу. Вартість активів, створених Товариством за рахунок власних коштів, включає вартість матеріалів, заробітну плату основних робітників та будь-які інші витрати, безпосередньо пов'язані з приведенням активу у робочий стан для його використання за призначенням, а також

витрати на демонтаж та вивезення відповідних об'єктів, витрати на проведення робіт з відновлення території, на якій вони знаходилися, та капіталізовані витрати на позики.

Вартість придбаного програмного забезпечення, що є невід'ємною частиною функціональних характеристик відповідного обладнання, капіталізується у складі вартості такого обладнання. Якщо частини одиниці основних засобів мають різні строки корисного використання, вони обліковуються як окремі одиниці (суттєві компоненти) основних засобів. Будь-які прибутки або збитки від вибуття одиниці основних засобів визначаються шляхом порівняння надходжень від її вибуття з її балансовою вартістю та визнаються за чистою вартістю в рядку «Інші доходи» або «Інші витрати» у складі прибутку або збитку.

Знос основних засобів нараховується з дати їх встановлення та готовності до використання або, якщо це стосується активів, створених за рахунок власних коштів, з дати, коли створення активу було завершено і він став готовим до використання. Знос нараховується на вартість, що амортизується, яка є вартістю придбання активу, або на іншу вартість, що використовується замість вартості придбання, за вирахуванням ліквідаційної вартості. Товариство визначає значні компоненти окремих активів, і якщо будь-який компонент має строк корисного використання, відмінний від строків використання решти компонентів такого активу, такий компонент амортизується окремо.

Запаси відображаються за меншою з двох вартостей: за фактичною собівартістю чи за чистою вартістю реалізації. Фактична собівартість запасів визначається за методом «перше надходження - перше вибуття» і включає витрати на придбання запасів, витрати на виробництво або переробку, а також інші витрати на їх доставку до теперішнього місцезнаходження і приведення їх у стан, придатний для використання. Собівартість виготовлених запасів та

незавершеного виробництва включає відповідну частку виробничих накладних витрат на основі звичайної виробничої потужності підприємства

2.2. Аналіз виробничо-господарської діяльності та фінансового стану ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» за 2021-2022 рр.

Рівень ефективності господарської діяльності будь-якого підприємства характеризують фінансові результати, отримані внаслідок цієї діяльності. На підставі даних звітності Підприємства за 2021 та 2022 роки, було здійснено аналіз основних показників виробничо-господарської діяльності та фінансового стану (табл. 2.4).

Таблиця 2.4

Основні техніко-економічні показники діяльності ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» за 2021 – 2022 роки

Показники	2021 р.	2022 р.	Абсолютне відхилення, (+/-)	Темп зміни, (%)
1	2	3	4	5
1. Випуск продукції в діючих цінах, тис. грн.	438 015,00	399 782,00	-38 233,00	91,27
2. Випуск продукції в порівняльних цінах, тис. грн.	438 763,00	399 971,00	-38 792,00	91,16
3. Випуск продукції в натуральному виразі (т)	11 546	11 430	-116,00	99,00
4. Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн.	567 151	278 251	-288 900,00	49,06
5. Чисельність промислово-виробничого персоналу, осіб	538	545	7,00	101,30
6. Фонд оплати праці, тис. грн.	198 474	121 440	-77 034,00	61,19
7. Продуктивність праці на 1 працюючого ПВП, тис. грн./особу	815,54	733,89	-81,65	89,99
8. Середньорічна оплата праці, тис. грн./особу	368,91	222,83	-146,09	60,40
9. Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн.	426 395,5	307 622	-118 773,50	72,14
10. Віддача ОЗ, грн./грн.	1,03	1,30	0,27	126,36
11. Середньорічні залишки обігових коштів, тис. грн.	791 430,5	860 087	68 656,50	108,67

12 Коефіцієнт оборотності обігових коштів	0,72	0,32	-0,39	45,14
13. Середньорічна вартість активів, тис. грн.	1 277 811,5	1 206 465,5	-71 346,00	94,42
14. Власний капітал, тис. грн.	619 119	83 390	-535 729,00	13,47
15. Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	440 872	398 244	-42 628,00	90,33
16. Витрати на 1 грн. реалізованої продукції, коп.	77,73	143,12	65,39	184,12
17. Матеріальні витрати, тис. грн.	57 610	86 649	29 039,00	150,41
18. Матеріаловіддача, грн./грн.	7,62	4,62	-3,00	60,61
19. Операційні витрати, тис. грн.	489 875	406 109	-83 766,00	82,90
20. Валовий прибуток (збиток), тис. грн.	126 279	-119 993	-246 272,00	-
21. Прибуток (збиток) операційної діяльності, тис. грн.	88756	-201649	-290 405,00	-
22. Чистий прибуток (збиток), тис. грн.	105375	-516 936	-307 024,00	-
23. Рентабельність (збитковість) операційної діяльності, %	18,12	-49,65	-67,77	-
24. Рентабельність (збитковість) власного капіталу, %	17,02	-241,81	-258,83	-
25. Рентабельність (збитковість) загальна (активів), %	8,25	-16,71	-24,96	-

Розрахувавши техніко-економічні показники виробничого-господарської діяльності ПрАТ «Вімм-Білль-Данн Україна» можна зробити певні висновки, що чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) в 2022 році склав 278 251 тис. грн., в 2021 році він дорівнював 567 151 тис. грн. тобто у порівнянні з минулим роком чистий дохід зменшився на 288 900 тис. грн. або 50,94%. Наразі Товариство продовжує операційну діяльність на підконтрольних Україні територіях. Управлінський персонал очікує, що Товариство зможе продовжувати свою діяльність на безперервній основі, хоча й масштаби виробництва значно зменшились. Собівартість реалізованої продукції (товарів) у 2022 році зменшилась на 42 628 тис. грн., порівняно з

2021 (9,67%). Відбулося збільшення чисельності працівників на 7 осіб, проте фонд оплати праці зменшився на 38,81%, при цьому середньорічна оплата праці зменшилась на 39,6% та у 2022 році становила 222,83 тис. грн./особу, що є досить високим показником враховуючи військовий стан в Україні.

Середньорічна вартість основних засобів зменшилась на 118773,5 тис. грн або 27,86%, що в свою чергу призвело до росту віддачі основних засобів на 26,36%. Середньорічні залишки обігових коштів збільшилися на 8,67%. Коефіцієнт оборотності обігових коштів зменшився всього на 54,86%, що свідчить про високий показник уповільнення швидкості обороту обігових коштів. Середньорічна вартість активів також зменшилась на 5,58%. Власний капітал зменшився на 535 729 тис. грн., що зумовлено отриманням великих збитків на підприємстві у 2022 році. Операційні витрати зменшились на 17,1%. Всі показники прибутку (валовий, прибуток від операційної діяльності та чистий прибуток) мають мінусове значення, тобто підприємство понесло великі збитки і всі показники рентабельності від'ємні.

Основні показники рентабельності підприємства наведено в таблиці 2.5. Розрахунки проведено на підставі даних фінансової звітності за 2021 та 2022 роки.

Таблиця 2.5

Показники рентабельності ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна»
за 2021-2022 рр.

Показник	2021 рік	2022 рік	Абсолютне відхилення, ±
1	2	3	4
Витратні показники			
Ре продукції (товарів, робіт, послуг)	28,64	-30,13	-58,77
Ре операційної діяльності	18,12	-49,65	-67,77
Ресурсні показники			
Ре підприємства	8,25	-42,85	-51,09
Ре власного капіталу	17,02	-619,90	-636,92
Ре залученого капіталу	14,84	-51,66	-66,51
Ре необоротних активів	21,73	-248,63	-270,36

Ре оборотних активів	13,31	-60,10	-73,42
Доходні показники			
Валова Ре продажу	22,27	-43,12	-65,39
Чиста Ре продажу	18,58	-185,78	-204,36

Отже, аналіз рентабельності свідчить падіння всіх показників, отримання збитків та дає можливість зробити негативну характеристику стосовно результатів фінансово-господарської діяльності ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» за 2021-2022 рр.

Зменшення показника рентабельності продукції може свідчити зменшення суми прибутку за поточний період (зменшився на 246 272 тис.грн.), або про збільшення суми собівартості реалізованої продукції (собівартість зменшилась на 42 628 тис. грн.). В даному випадку на показник вплинув факт отримання збитків у 2022 році, що призвело до мінусового показника у розмірі -30,13%. Рентабельність операційної діяльності показує скільки отримано прибутку від операційної діяльності з 1 грн. операційних витрат і становить -49,65% в 2022 році. Ре підприємства показує величину чистого прибутку, яка припадає на 1 грн. активів і становить -42,85% в 2022 році. Валова рентабельність залежить від витрат на 1 грн продукції, тобто від собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), і свідчить про ефективність управління, оскільки показує, скільки прибутку має підприємство з гривні продажів. У 2021 році валова рентабельність становила 22,27%, що є досить непоганим показником, проте у 2022% він становив -43,12%. Це означає, що у 2021 році, 1 гривня доходу містила у собі 22,27 коп. валового прибутку, проте у 2022 році - 43,12 коп. збитку.

Аналіз ліквідності та платоспроможності дозволяє визначити, наскільки ефективно здійснюється фінансовий менеджмент на підприємстві. Показник загальної ліквідності характеризує достатність ресурсів підприємства, які можуть бути використані для погашення його поточних зобов'язань. Коефіцієнт поточної ліквідності характеризує платіжні можливості підприємства щодо сплати поточних зобов'язань за умови своєчасного

проведення розрахунків дебіторам. Коефіцієнт абсолютної ліквідності показує, яка частина боргів підприємства може бути оплачена негайно. У таблиці 2.6 представлено аналіз основних фінансових показників, які було обрано для характеристики ліквідності та зобов'язань.

Таблиця 2.6

Показники ліквідності ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна»
за 2021-2022 рр.

Показник	2021 рік	2022 рік	Відхилення	
			Абсолютне ±	Відносне %
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,050	0,002	-0,05	3,01
Коефіцієнт загальної ліквідності (покриття)	9,01	5,88	-3,13	65,22
Коефіцієнт поточної (швидкої) ліквідності	8,73	5,85	-2,88	66,99

Теоретичне значення коефіцієнта загальної ліквідності має бути не менше 1,0. Тобто, загальна ліквідність підприємства значно перевищує показник, що означає високу здатність забезпечити покриття поточних зобов'язань за рахунок поточних активів. Теоретичне значення коефіцієнта поточної ліквідності має бути не менше 0,6-0,8. Тобто, показник також має високі значення і свідчить про здатність підприємства покрити поточні зобов'язання за умови своєчасного проведення розрахунків з дебіторами. Абсолютна ліквідність підприємства перебуває за нижньою межею теоретичного значення (має бути не менше 0,25-0,5) та свідчить про можливість негайно покрити зобов'язання в розмірі 0,2% від загальної суми.

Під фінансовою стійкістю підприємства слід розуміти спроможність підприємства стабільно працювати та розвиватися, підтримуючи оптимальне співвідношення власного та позикового капіталу, з урахуванням змін внутрішнього та зовнішнього середовища. Фінансово стійкий суб'єкт господарювання за різних можливих несприятливих змін внутрішнього та зовнішнього середовища здатний повернутися до стану рівноваги за рахунок

власних чи залучених ресурсів, диверсифікації виробництва, перепрофілювання та інших можливих дій.

Для підвищення рівня фінансової стійкості підприємства доцільно здійснювати її оцінку, використовуючи такі групи показників:

- абсолютні, які відображають рівень забезпеченості запасів джерелами формування;
- відносні, які характеризують фінансову стійкість підприємства з погляду структури і стану майна та джерел формування капіталу.

Показники фінансової стійкості та незалежності підприємства наведені в таблиці 2.7.

Таблиця 2.7

Коефіцієнтний аналіз капіталу ПрАТ «Вімм-Білль-Данн Україна»
за 2021-2022 рр.

Коефіцієнт	2021 р.	2022 р.	Зміни +/-
Валюта балансу	1328986	1 083 945	-245041
Власний капітал	619119	83390	-535729
Позиковий капітал	709867	1 000 555	290688
Довгострокові зобов'язання	616170	851471	235301
Поточні зобов'язання	93697	149084	55387
Оборотні активи	844142	876032	31890
Необоротні активи	484844	207913	-276931
Власні обігові кошти (ВК-НообА)	134275	-124523	-258798
Запаси	26211	4247	-21964
Виробничі запаси	26211	4247	-21964
Кавт = ВК/Валюта	0,47	0,08	-0,39
Кф.з = Валюта/ВК	2,15	13,00	10,85
Км вк = ВОК/ВК	0,22	-1,49	-1,71
Кп.к. = ПК/Валюта	0,53	0,92	0,39
Кф.стаб. = ВК/ПК	0,87	0,08	-0,79
Фл = ДЗ/ВК	1,00	10,21	9,22
Кф.ст. = (ВК+ДЗ)/Валюту	0,93	0,86	-0,07
Кпз = ПтЗ/А	0,07	0,14	0,07
Кф.риз=ЗК/ВК	1,15	12,00	10,85

Кзаб.зап.вк=ВOK/З	5,12	-29,32	-34,44
Кзаб.вз.вк=ВOK/ВЗ	5,12	-29,32	-34,44
Км.оа=ВOK/ОА	0,16	-0,14	-0,30
Км.пз=ВOK/ПК	0,19	-0,12	-0,31

Аналізуючи дані таблиці 2.7, слід відзначити, що в 2022 році спостерігається негативне значення власного оборотного капіталу. На зменшення наявності власних оборотних коштів підприємств вплинув ріст поточних зобов'язань підприємства при зменшенні суми наявних необоротних активів. Такий стан є негативним для діяльності підприємств та сприяє зниженню їхньої фінансової стійкості.

За даними таблиці можна зробити висновки, що показники фінансової стійкості у 2022 році не відповідають нормативним значенням та мають негативну тенденцію до зменшення. Коефіцієнти автономії та фінансування свідчать про значну залежність від позикових коштів. Так, у 2021 р. частка власних ресурсів становила лише 47% у загальній сумі фінансових ресурсів суб'єктів господарювання та зменшилась до 8% у 2022 році.

Коефіцієнт фінансової залежності за нормативом повинен мати тенденцію до зменшення, проте протягом періоду збільшується, що свідчить про значну фінансову залежність підприємств від залучення позикових коштів.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу зменшився протягом усього періоду на 1,71 і вказує на те, що частка власного капіталу підприємства, яка перебуває в мобільній формі, значно знизилася.

Коефіцієнт фінансового левереджу має тенденцію до зростання та у 2022р. збільшився порівняно з 2021р. на 9,22. Це свідчить про посилення залежності підприємства від кредиторів у довгостроковій перспективі.

Станом на кінець 2022 року коефіцієнт концентрації позикового капіталу становить 0,92, що перевищує рекомендований показник на 0,42, та свідчить, що на одиницю усіх активів припадає 0,92 одиниць позикового капіталу.

Отже, вищезазначені показники свідчать про залежність вітчизняних підприємств від позикових ресурсів, що негативно впливає на фінансову стійкість.

2.3. Методологічні та практичні основи економічного аналізу взаємовідносин з кредитними установами

Згідно організаційно-методичної моделі аналізу кредитної заборгованості підприємства першим етапом його проведення є визначення складу та структури кредитної заборгованості підприємства, аналіз відхилень та тенденцій в структурі капіталу та в змінах статей кредиторської заборгованості за останні роки. Ці дані наведені в таблиці 2.8 та на рис.2.3.

У таблиці 2.8 відображено аналіз динаміки та структури джерел формування капіталу на ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна».

Таблиця 2.8

Аналізу динаміки та структури капіталу ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна»
у 2022 році

№ п/ п	Джерело капіталу	Наявність капіталу, тис. грн.		Абс. відх., +/-	Темп зміни, %	Структура капіталу, %		Відхи- лення струк- тури
		01 січня 2022 р.	31 грудня 2022 р.			01 січня 2022 р.	31 грудня 2022 р.	
A	B	C	D	E	F	G	H	I
1	Власний капітал	619119	83390	-535729	13,47	46,59	7,69	-38,89
2	Позиковий капітал	709867	1000555	290688	140,95	53,41	92,31	38,89
	2.1 Довго- строкові зобов'язання	616170	851471	235301	138,19	46,36	78,55	32,19
	2.2. Поточні зобов'язання	93697	149084	55387	159,11	7,05	13,75	6,704
3	Всього	1328986	1083945	-245041	81,56	100	100	-

Як видно з таблиці, зобов'язання підприємства мають більшу питому вагу в структурі капіталу ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» та мають тенденцію до збільшення. Це свідчить про зниження можливостей підприємства забезпечувати себе власними коштами.

Наступним кроком є проведення аналізу кредиторської заборгованості. В табл. 2.9 подано інформацію про склад, структуру та динаміку зобов'язань ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна».

Аналізуючи дані таблиці 2.9 можна зробити висновки про те, що склад та структура зобов'язань у 2021-2022 роках мають не сильно яскраво виражені тенденції до змін. Має тенденцію до підвищення поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями. Це є негативним явищем, враховуючи ріст довгострокових зобов'язань. На рисунку 2.3 відображено динаміку змін в довгострокових зобов'язаннях та видно, що практично всю питому вагу займають інші довгострокові зобов'язання, а довгострокових кредитів у підприємства взагалі немає.

Таблиця 2.9

Динаміка зобов'язань ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна»
за 2021 – 2022 роки

	2021 рік		2022 рік		Відхилення		
	тис. грн.	пито- ма вага, %	тис. грн.	питома вага, %	Абс., тис. грн.	Відносне , %	У питомій вазі
Довгострокові зобов'язання та забезпечення	616 170	86,80	851 471	85,10	235 301	138,19	-1,70
1. Відстрочені податкові зобов'язання	3301	0,47	0	0,00	-3 301	0,00	-0,47
2. Пенсійні зобов'язання	2126	0,30	1916	0,19	-210	90,12	-0,11
3. Довгострокові кредити банків	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
4. Інші довгострокові зобов'язання	610 743	86,04	849 555	84,91	238 812	139,10	-1,13

Поточні зобов'язання та забезпечення	93697	13,20	149084	14,90	55 387	159,11	1,70
1. Короткострокові кредити банків	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
2. Поточна кредиторська заборгованість за:	4668	0,66	104928	10,49	100 260	2247,81	9,83
2.1. довгостроковими зобов'язаннями							
2.2. товари, роботи, послуги	24980	3,52	10891	1,09	-14 089	43,60	-2,43
2.3. розрахунками з бюджетом	12170	1,71	12064	1,21	-106	99,13	-0,51
2.2. розрахунками зі страхування	1568	0,22	1184	0,12	-384	75,51	-0,10
2.3. з оплати праці	6133	0,86	4657	0,47	-1 476	75,93	-0,40
2.4. одержаними авансами	27	0,00	37	0,00	10	137,04	0,00
3. Поточні забезпечення	16274	2,29	14288	1,43	-1 986	87,80	-0,86
4. Інші поточні зобов'язання	27877	3,93	1035	0,10	-26 842	3,71	-3,82
Усього зобов'язань	709867	100,00	1000555	100,00	290 688	140,95	0,00

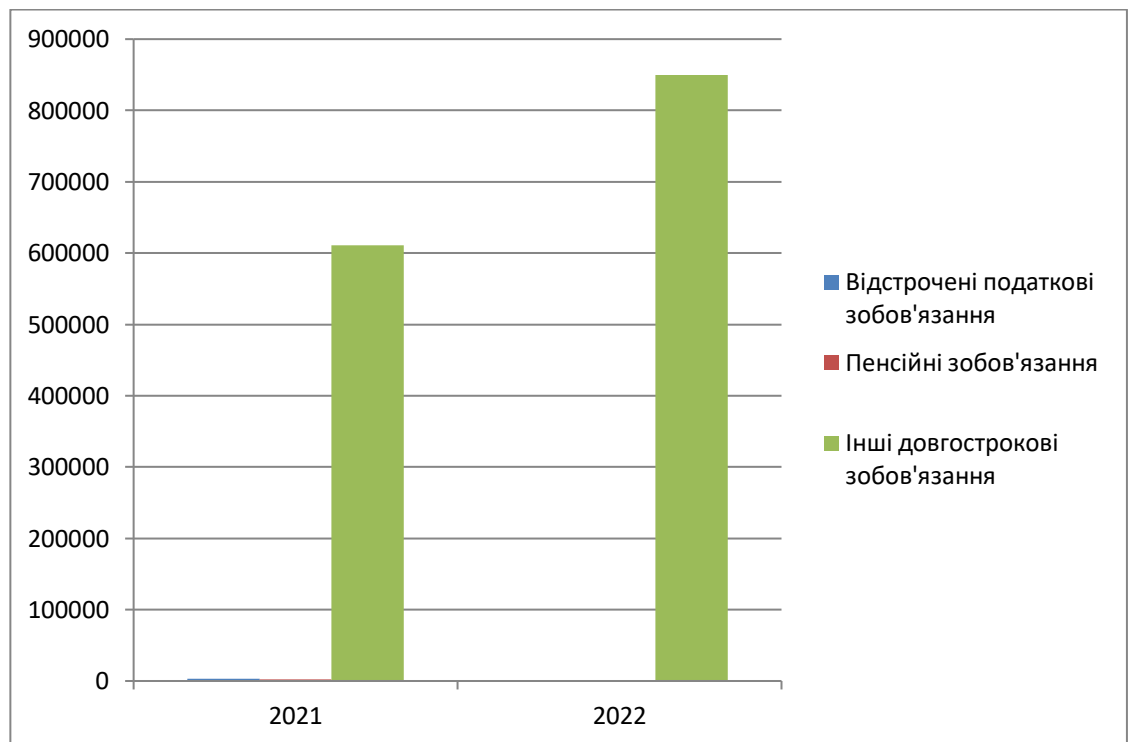

Рис. 2.3. Динаміка довгострокових зобов'язань

Щодо відносних показників, необхідно зауважити, що основну питому вагу в зобов'язаннях підприємства складають інші довгострокові зобов'язання,

в середньому 84,91% від загальної суми позикового капіталу. В структурі короткострокової заборгованості близько 10,49% належить поточній кредиторській заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями. Друге місце за питомою вагою кредиторської заборгованості займають поточні забезпечення – 1,43%.

Загальна сума зобов'язань підприємства за період з зросла на 40,95% (290 688 тис. грн), при цьому найбільше зросли поточні зобов'язання та забезпечення – 59.11% (55 387 тис. грн.).

На рисунку 2.4 відображено динаміку змін в короткострокових зобов'язаннях та видно, що найбільших змін зазнала поточна кредиторська заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями.

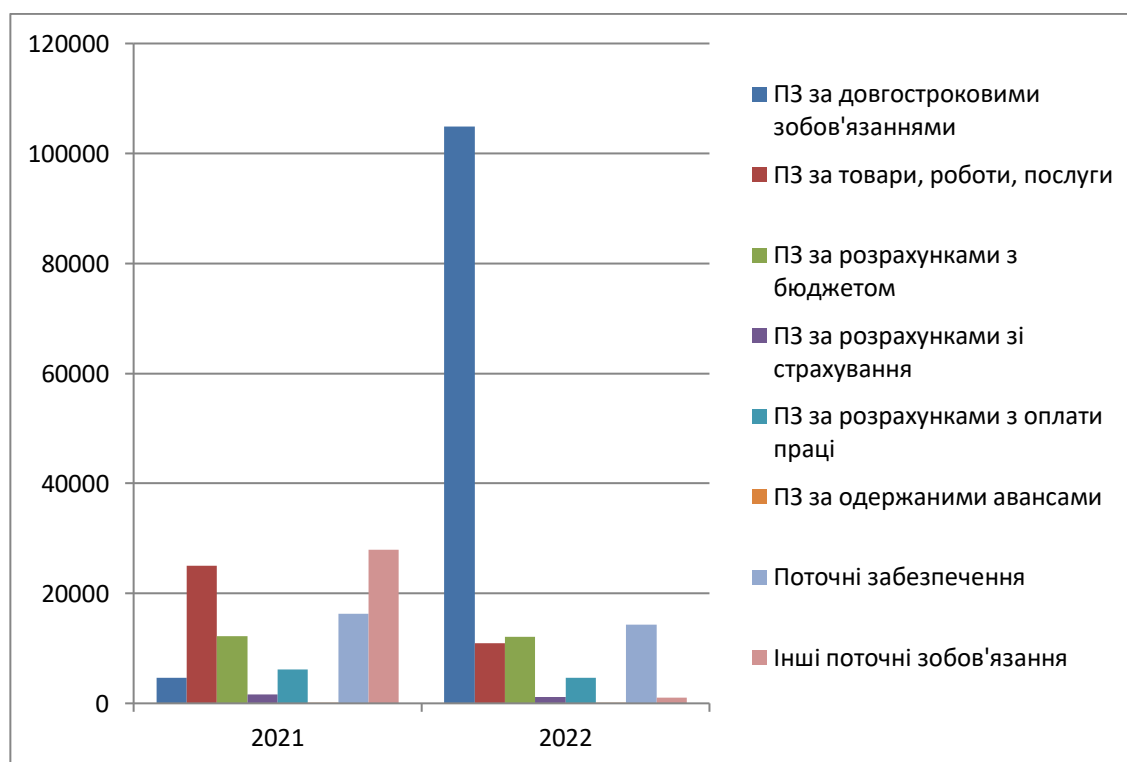

Рис. 2.4. Динаміка короткострокових зобов'язань

Протягом досліджуваного періоду ПрАТ «Вімм-Білль-Данн Україна» не залучало кредитні ресурси. В Балансі зазначено, що кредити отримані від пов'язаних сторін віднесено у графу 1515 «Інші довгострокові зобов'язання». На початок 2022 року даний показник мав значення 610 743 тис. грн., на кінець

- 849 555 тис. грн, що на 39 % більше. Компанія має кредити, що підлягають сплаті отриманих від ВАТ "ВБД" та АТ "ВБД Напитки". Обидва суб'єкти зареєстровані в Російській Федерації. Термін погашення кредитів - січень 2023 року. У той же час є дві діючі постанови, видані державними органами, відповідно до яких Компанії забороняється погашення кредитів, оскільки кредитори знаходяться в Російській Федерації, термін погашення позик, одержаних від пов'язаних осіб, був прологований до 31 січня 2023 року.

На основі цих даних, проаналізуємо зміну грошових потоків від фінансової діяльності у таблиці 2.10. За основу візьмемо дані Форми 3 «Звіт про рух грошових коштів» та Приміток до річної фінансової звітності за 2022 рік.

Таблиця 2.10

Аналізу руху кредитних коштів ПрАТ «Вімм-Білль-Данн Україна» за 2022 рік

Стаття грошового потоку	Позики від пов'язаних сторін	Кредити від банків	Усього
1	2	3	4
Залишок на 31 грудня 2021 року	615 643	-	615 643
Зміна грошових потоків від фінансової діяльності			
Отримання позик	-	-	-
Виплата позик	-	-	-
Проценти сплачені	-	-	-
Всього змін грошових потоків від фінансової діяльності			
Чистий прибуток від курсової різниці по позикам	245 679	0	245 679
Процентні витрати	93 162	0	93 162
Залишок на 31 грудня 2022 року	954 483	0	954 483
Абсолютна зміна залишків	338 840	0	338 840

Проаналізувавши таблицю 2.10, можна зробити такі висновки: на початок року підприємство мало кредити лише від пов'язаних сторін; за 2022 рік позики від пов'язаних сторін зросли на 338 840 тис. грн.

Висновки до розділу 2

Важливе значення в господарському процесі будь-якого підприємства займає добре налагоджена його облікова політика. Дослідивши діючий наказ про облікову політику ПрАТ «Вімм-Білль-Данн Україна», виявлено, що він потребує вдосконалення, в тому числі і в частині, яка стосується зобов'язань.

В Наказі про облікову політику підприємства повинні врегульовуватись питання відображення з обліку зобов'язань, якими є: види резервів; порядок та основні джерела формування і напрями використання резервів; зазначення строків проведення інвентаризації зобов'язань підприємства; бухгалтерські документи з обліку кредиторської заборгованості та графік документообігу; процедури контролю цільового фінансування, коштів резервів і фондів, контроль за правильністю розрахунків з кредиторами; перелік субрахунків та аналітичних рахунків, необхідних для відображення в бухгалтерському обліку операцій з зобов'язаннями.

Одним із джерел залучення активів в оборот підприємства є кредиторські зобов'язання. Вони виникають у зв'язку з тим, що в процесі діяльності підприємства не завжди здійснюють розрахунки з юридичними та фізичними особами одночасно з відчуженням майна, виконанням робіт, наданням послуг, що призводить до виникнення певних зобов'язань перед постачальниками та іншими контрагентами господарських відносин. Кредиторська заборгованість, що при цьому виникає, є різновидом комерційного кредиту, який виступає важливим фактором стабілізації фінансового стану підприємства. Оптимальні розміри кредиторської заборгованості здатні поліпшити фінансовий стан підприємства, а надмірні – погіршити його. Тому в процесі аналізу необхідно вивчити склад та динаміку виникнення кредиторської заборгованості.

Аналіз кредитних зобов'язань проводився за такою схемою:

- аналіз структури та динаміки капіталу підприємства;

- аналіз структури та динаміки зобов'язань;
- подубова діаграм із визначенням ролі кредитних зобов'язань у структурі капіталу підприємства;
- аналіз руху кредитних коштів;
- оцінювання показників ліквідності та фінансової стійкості.

Горизонтальний і вертикальний аналіз зобов'язань підприємства показав її збільшення на 290688 тис. грн (40,95%) в 2022 р. порівняно з 2021 р. Протягом досліджуваного періоду спостерігається збільшення суми за такими видами зобов'язаннями: довгострокові зобов'язання – на 235301 тис. грн (38,19%), (в структурі інші довгострокові зобов'язання складають 99,78%), поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями – на 100 260 тис. грн. (у 22,5 рази). Кредитні кошти підприємство не залучало.

РОЗДІЛ III. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ АУДИТУ ВЗАЄМОВІДНОСИН З КРЕДИТНИМИ УСТАНОВАМИ

3.1. Теоретичні аспекти аудиту взаємовідносин з кредитними установами

Роль кредитних операцій у сучасних умовах постійно зростає у всіх підприємствах незалежно від виду діяльності та форми власності. Придбання позик і кредитів – є дуже важливим і відповідальним кроком для підприємства. Важливість і суть отримання кредиту полягає в тому, що при правильному використанні позикових коштів підприємство отримує можливість для майбутнього розвитку, збільшенні обсягів продажів продукції, але головною відповідальністю є поява нових зобов'язань, які складаються не тільки в повному і своєчасному погашенні кредиту, а й сплату відсотків за використані кошти.

В цих умовах особливе і наростаюче значення має аудит кредитних операцій підприємства. Грамотно і своєчасно проведений аудит кредитних операцій організації сприятиме оптимізації управлінських рішень на основі ефективно діючої системи фінансового планування.

Перш за все, слід зазначити, що результативність аудиту забезпечується застосуванням низки належних методів, прийомів і процедур. Під методом аудиту розуміють сукупність прийомів і способів, за допомогою яких здійснюється оцінка об'єктів, що підлягають дослідженню.

У практиці аудиту використовують загальнонаукові, запозичені з інших наук і спеціальні методи та методичні прийоми. Останні об'єднують у чотири групи: органолептичні, документальні, розрахунково-аналітичні та прийоми узагальнення результатів аудиту. Залежно від виду отриманих доказів виокремлюють документальні прийоми та прийоми фактичного контролю; за способом організації проведення аудиту – методи суцільної, вибіркової та комбінованої перевірки. При суцільній перевірці досліджується вся наявна

інформація щодо підприємства, діяльність якого перевіряється. Потреба зниження трудомісткості аудиту, обмеженість аудитора в часі, висока вартість оплати праці аудитора є причинами значної привабливості вибірових прийомів. Професійне використання вибірових прийомів дозволяє аудитору забезпечити високу якість аудиту при зменшенні кількості аудиторських процедур. Рекомендації щодо застосування аудиторської вибірки з метою збирання аудиторських доказів надає МСА 530 «Аудиторська вибірка». Метою аудитора при використанні аудиторської вибірки є отримання ним підстав для обґрунтування висновків щодо генеральної сукупності, з якої здійснювалась вибірка.

Головною метою аудиту кредитних операцій є визначення рівня кредитного ризику банківської установи; перевірка і підтвердження відповідності кредитних операцій чинному законодавству: нормативній базі та внутрішнім положенням кредитної організації, в т.ч. банку; оцінювання достовірності та правильності відображення в обліку та звітності інформації щодо кредитних операцій.

Виходячи з зазначеної мети, можна узагальнити об'єкти аудиту ділянки «Кредити», а саме:

А) документ, який регламентує облікову політику підприємства і включає в себе вимоги, що відповідають затвердженій стратегії підприємства щодо операцій на аналізованій ділянці;

Б) договори та угоди, які були укладені у зв'язку з виконанням кредитних операцій;

В) стан кредиторської заборгованості відповідно до укладених кредитних договорів;

Г) дохід, пов'язаний з виконанням кредитних операцій та отриманий підприємством за період діяльності, який перевіряється;

Г) витрати, пов'язані з виконанням кредитних операцій та понесені підприємством за час, який перевіряється;

Д) первинні документи, які підтверджують факт отримання кредитних коштів та виконання платежів для погашення заборгованості за позиками;

Е) розрахунки по нарахуванню відсотків;

Ж) аналітичні та синтетичні регістри, в яких зберігається інформація про кредитні операції, що були здійснені;

З) певні статті фінансової звітності, які відображають інформацію про проведені кредитні операції.

Організаційну модель аудиторського контролю кредитних операцій підприємства можна узагальнити наступним чином:

Таблиця 3.1.

Модель Аудиту кредитних операцій

Об'єкти аудиту							
Кредитні операції підприємства							
Джерела інформації							
Нормативні документи	Законодавчі акти	Планово – регулюючі документи	Первинні документ	Бухгалтерський облік	Висновки експертиз та контролюючих органів		
Методичні прийоми аудиту							
Органолептичні		Розрахунково - аналітичні			Документальні		
Інвентаризація, контрольні заміри, вибіркові та суцільні спостереження	Технологічний контроль	Експертизи, службові розслідування, експеримент	Економічний аналіз, статистичні розрахунки	Економіко-математичні методи	Інформаційне моделювання дослідження документів	Нормативно-правове регулювання	Групування недоліків, пропозиції щодо реалізації результатів аудиту
Методичні прийоми узагальнення і реалізації результатів перевірки							
Документування результатів	Аналітичне групування	Нормативно-правове регулювання			Систематизація		Прийняття рішень та контроль за їх використанням

При провадженні аудиту кредитних і позикових операцій, аудитору від бухгалтерії підприємства, що перевіряється, також надаються такі первинні документи: виписки банку, якщо відсотки знімаються з розрахункових, валютних та інших рахунків; виписки банку за позичковим рахунком; договори застави; платіжні доручення, якщо відсотки перераховуються в інший банк; договори позики меморіальні ордери банку; кредитні договори; договори страхування неповернення кредитів; додаткові угоди до кредитних договорів та ін. Варто також зазначити, що для аудиту кредитних операцій підприємства аудитору необхідна інформація з бухгалтерських рахунків 50 «Довгострокові позики» та 60 «Короткострокові позики»: виписки банку, акти переоцінки, ПКО, платіжні доручення, накладні, розрахунки та довідки бухгалтерії, претензії, бізнес-план по реалізації запланованого проекту, кредитні договори між банком та підприємством, установчі документи, платіжні доручення, договори застави, договори страхування неповернення кредитів, додаткові угоди до кредитних договорів.

Найчастішими порушеннями, які зустрічаються під час проведення аудиту кредитних операцій є наступні [10, с. 461]:

- відсутність документів для отримання кредиту або відсутність окремих елементів у цих документах, що мають суттєвий вплив на результати перевірки;

- невикористання кредитних коштів за призначенням, тобто використання їх не на ті цілі, які зазначені у кредитному договорі, а також відсутність підтверджувальних документів щодо цільового їх використання;

- помилки в розрахунках суми відсотків за кредит;

- несвоєчасне погашення кредиту та, відповідно, поява простроченої заборгованості та додаткових витрат на кредит;

- недостовірне використання курсів валют при розрахунках за кредитами в іноземній валюті;

На початках аудиторського дослідження необхідно чітко уявляти собі, які процедури будуть застосовані на різних етапах для забезпечення отримання належної і вичерпної аудиторської інформації. Цей процес називається плануванням аудиту, а його зміст відображається у плані аудиту - документі, що визначає послідовність етапів, включає перелік аудиторських процедур на кожній стадії та джерела інформації. Основні складові плану аудиту зобов'язань підприємств наведено в табл. 3.2.

Таблиця 3.2

Змістовні складові загального плану аудиту зобов'язань підприємств

Етап аудиту	Зміст робіт	Джерела інформації
Підготовчий	Знайомство з підприємством клієнта; попередня оцінка аудиторського ризику та його компонентів; попередній вибір стратегії аудиту та обсягу робіт; вирішення питання можливості перевірки; вирішення питань договору; обмін з клієнтом листом-зобов'язанням	Преса; взаємопов'язана сторона; третя сторона; фінансова звітність; бесіди з керівництвом і персоналом; попередній аудитор; матеріали попереднього аудиту; юридична документація клієнта
Укладення договору	Укладання договору	Документи та інформація
Планування	Вивчення системи внутрішнього контролю підприємства; уточнення аудиторського ризику та його компонентів; уточнення стратегії аудиту та обсягу робіт; розрахунок суттєвості; розробка плану та програми аудиту	Опитування персоналу; спостереження; попередній аудитор; документи обліку та управління; вимога до організації системи внутрішнього контролю підприємства; матеріали попереднього аудиту
Процес аудиторської перевірки	Збір аудиторських доказів; документування перевірки; оцінка аудиторських доказів; оцінка зразка вибірки; коригування програми аудиту зобов'язань підприємств; дотримання процедур; підтвердження правильності обраної стратегії; у разі непідтвердження здійснюється зміна запланованого обсягу	Спостереження; опитування; інвентаризація; перерахунки; документи попереднього аудиту; запитні відповіді; угоди, контракти; облікова документація клієнта; облікова документація клієнта; результати тестування

Заключний етап	Групування виявлених помилок; формування робочого листка можливих виправлень; аналіз суттєвості невивиправлених помилок; перевірка узгодженості показників після виправлень; оцінка можливості підприємства продовжувати свою діяльність	Кінцевий варіант звітності; підсумки аудиту; аудиторські докази; протоколи зустріч з клієнтом; протоколи обговорення результатів аудиту
----------------	--	---

Прикладні аспекти здійснення такого аудиту можуть включати наступне:

1. Оцінка систем внутрішнього контролю: Аудитор повинен оцінити системи внутрішнього контролю, які компанія використовує для управління своїми кредитними зобов'язаннями.
2. Оцінка ризиків та недоліків: Аудитор повинен оцінити ризики та недоліки, пов'язані з кредитними зобов'язаннями компанії.
3. Оцінка обсягу та правильності зобов'язань: Аудитор повинен оцінити обсяг та правильність кредитних зобов'язань, включаючи кредити, заборгованості перед постачальниками та інші.
4. Оцінка звітності та документації: Аудитор повинен оцінити звітність та документацію, які компанія зберігає щодо своїх кредитних зобов'язань.
5. Оцінка відповідності законодавству та стандартам: Аудитор повинен також оцінити відповідність кредитних зобов'язань компанії законодавству та стандартам, які встановлені для фінансової звітності.
6. Аналіз фінансових ризиків: Аудитор повинен проаналізувати фінансові ризики, пов'язані з кредитними зобов'язаннями, наприклад, ризики валютних курсів, процентних ставок та кредитних ризиків.
7. Узагальнення результатів: Після здійснення всіх необхідних оцінок та перевірок, аудитор повинен зробити висновок щодо правильності та повноти звітності компанії щодо її кредитних зобов'язань.

Аудит кредитних операцій підприємства передбачає детальний аналіз необхідної документації, а також доцільності використання та залучення кредитних коштів. Задля того, що уникнути порушень при обліку та

використанні кредитних коштів, необхідно дотримуватись наступних рекомендацій: забезпечити автоматичне ведення обліку на підприємстві; забезпечити безперервний доступ персоналу до періодичних видань та потрібної їм інформації; покращити систему внутрішнього контролю на підприємстві.

3.2. організація проведення аудиту кредитних зобов'язань в ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна»

Виняткове значення під час аудиту кредитних операцій має правильне та ефективне функціонування системи внутрішнього контролю.

Організація внутрішнього аудиту на ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» передбачає його здійснення у певній послідовності, за етапами. У процесі проведення перевірки організації внутрішнього контролю кредитних операцій підприємства впроваджений системний підхід до планування і проведення окремих перевірок, схему якого ілюструє таблиці 3.3.

Таблиця 3.3

Етапи аудиторської перевірки кредитних операцій ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна»

Етапи	Характеристика
I	планування аудиторської перевірки кредитних операцій
II	збір аудиторських доказів
III	оцінка системи внутрішнього контролю кредитних операцій
IV	розробка рекомендацій
V	підготовка звіту про результати аудиторської перевірки кредитних операцій і рекомендації по удосконаленню процедури
VI	внесення змін у систему внутрішнього контролю кредитних операцій і контроль за виконанням рекомендацій

З можливого висновку випливає, що внутрішній контроль кредитних операцій, організований у вищезазначений спосіб, відповідає вимогам, що ставляться перед цим об'єктом, а також відповідає принципам внутрішнього

контролю. Етапи контрольного процесу, визначені в їх послідовному виконанні, складають технологію внутрішнього контролю банківських кредитів, наданих суб'єкту господарювання для задоволення власних потреб у діяльності.

Власна організація внутрішнього контролю є необхідним елементом процесу залучення кредитів та позик. Завданнями цієї системи є: визначення спеціалізованих функцій фінансового відділу, відповідального за управління позиковими ресурсами; надання чітких інструкцій та визначення обов'язків співробітників бухгалтерії, відповідальних за облік позикових коштів; розроблення формальних процедур внутрішнього контролю, які застосовуються при прийнятті рішення щодо залучення позикових коштів; нарахування відсотків; забезпечення використання позикових коштів згідно з їх призначенням; своєчасне погашення відсотків та основного боргу.

На ПрАТ «Вімм-Білль-Данн Україна», функції внутрішнього контролю кредитних операцій покладені на фінансовий відділ, який, окрім управління позиковими засобами підприємства, наділений такими функціями:

1) функцією фінансово-кредитного планування: визначення джерел фінансування та затвердження плану капітальних вкладень із необхідними до нього розрахунками;

2) фінансово-оперативною функцією:

а) оформлення кредитних відношень відповідно до діючих норм кредитування та законодавства і забезпечення повернення отриманих коштів у суворо встановлені строки;

б) сплата відсотків за короткостроковими та довгостроковими кредитами і позиками;

в) здійснення погашення кредитів і позик;

г) забезпечення страхування фінансових ризиків (неповернення кредитів і позик);

д) проведення заставних операцій;

3) контрольно-аналітичною функцією:

а) контроль використання за цільовим призначенням позикових і кредитних коштів;

б) здійснення контролю виконання кредитного плану.

Етап планування аудиту завершується складанням плану аудиту, який надано в таблиці 3.4.

Таблиця 3.4

План аудиторської перевірки кредитних зобов'язань ПрАТ «Вімм-Білль-Данн Україна»

№	Перелік аудиторських процедур	Виконавець	Період перевірки
1	Перевірка відповідності даних політики обліку операцій з отримання, використання і погашення позик у банках вимогам чинного законодавства.	Весна Т.О.	01.02.2023
2	Перевірка класифікації і оцінки даного виду заборгованості.	Ткач О.Р.	01.02.2023
3	Перевірка наявності та валідності кредитних угод.	Ткач О.Р.	02.02.2023
4	Перевірка залишків на рахунках 50 і 60 за даними головної книги з обліковими регістрами.	Весна Т.О.	02.02.2023
5	Перевірка виконання встановлених термінів, правильності, послідовності, достовірності документації та адекватного відображення у фінансовому обліку виплат кредитів та відсотків по ним.	Весна Т.О.	03.02.2023
6	Перевірка використання кредитних коштів з визначеною метою	Ткач О.Р.	04.02.2023
7	Зустрічна перевірка, для забезпечення точності контролю, проводиться шляхом порівняння даних, відображених в аналітичному і синтетичному обліку, з інформацією, що міститься у договорі, документах на оплату та ін..	Весна Т.О.	04.02.2023
8	Формулювання висновків по результатах аудиту	Весна Т.О.	05.02.2023

Якісна аудиторська перевірка неможлива без планування загальної стратегії подальшої роботи і по детально підходу, визначення часу здійснення і обсягу аудиторських процедур. Обсяг планування безпосередньо залежить

від розміру підприємства, що перевіряється, складності цього аудиту, раніше проведеної роботи аудиторів на підприємстві та знання діяльності клієнта.

Аудиторська перевірка кредитів банків включає в себе оцінку таких аспектів: аналіз умов надання кредитів, джерел і їх забезпечення, а також оцінку легальності та обґрунтованості господарських операцій, що були здійснені за рахунок кредитів, виданих банком.

Після цього проводиться перевірка використання та своєчасного погашення кредитів, достовірності нарахування витрат за користування, а також правильного відображення кредитних операцій у бухгалтерському обліку. Крім того, перевіряється відповідність умов договору документам, що підтверджують використання отриманих кредитних коштів. Надалі визначається правильний порядок кореспонденції рахунків при зарахуванні коштів на поточний рахунок, безпосереднє використання кредиту для сплати постачальникам без зарахування на банківський рахунок та оплата робіт підрядникам, а також погашення позик.

Особливу увагу приділяють перевірці відповідності даних синтетичного та аналітичного обліку, оскільки аудитор повинен засвідчитися в правильному відображенні господарських операцій з кредитування на рахунках "Довгострокові позики" та "Короткострокові позики" в реєстрі синтетичного обліку, який формується щомісяця та містить окремі розділи для кожного рахунку, а також у аналітичному обліку, який ведеться за типами позик.

Аудитор проводить аналіз балансу та записів в реєстрі аналітичного обліку, щоб визначити, чи була позика використана відповідно до призначення. Він також перевіряє правильність інформації про надані позики, наявність власних оборотних коштів у запасах товарів, повноту використання позик для тимчасових потреб, а також відповідність нормативам запасів матеріальних цінностей.

Особлива увага приділяється перевірці простроченої заборгованості, з'ясуванню причин та розміру збитків від уплати високих відсотків, а також оцінці ефективності заходів з погашення прострочених позик та поліпшення фінансового стану підприємства.

На основі плану аудиту формується програма – більш розгорнутий варіант робочого документу аудитора, який дозволяє провести більш детальну перевірку обраного сектору. Програма аудиту кредитних операцій на ПрАТ «Вімм-Білль-Данн Україна» представлена у таблиці 3.5.

Таблиця 3.5

Програма аудиту кредитних операцій на ПрАТ «Вімм-Білль-Данн Україна»

№	Перелік аудиторських процедур	Виконавець	Примітки
1	Перевірка наявності угод про надання кредитів та позик організаціям та працівникам, а також видача позик.		
2	Перевірка правильності класифікації кредитів та позик на короткострокові та довгострокові		
3	Перевірка цільового використання кредитів		
4	Перевірка вчасності повернення кредитів та позик.		
5	Перевірка правильності нарахування		
	списання процентів за кредит (період, сума)		
6	Перевірка правильності складання кореспонденції по рахунках:		
	601 "Короткострокові кредити банків у національній валюті"		
	602 "Короткострокові кредити банків в іноземній валюті"		
	603 "Відстрочені короткострокові кредити у національній валюті"		
	604 "Відстрочені короткострокові кредити в іноземній валюті"		
	605 "Прострочені позики у національній валюті"		
	606" Прострочені позики в іноземній валюті"		
	501 "Довгострокові кредити банків у національній валюті"		
	502 "Довгострокові кредити банків в іноземній валюті"		
	503 "Відстрочені довгострокові кредити у національній валюті"		

	504 "Відстрочені довгострокові кредити в іноземній валюті"		
	505 "Інші довгострокові позики у національній валюті"		
	506 "Інші довгострокові позики в іноземній валюті"		
7	Перевірка залишків і оборотів на виписках банку, журналах бухгалтерського обліку, основній книзі та фінансових звітах.		
8	Оцінка точності обчислення курсових різниць під час відображення отримання та погашення кредитів, наданих в іноземній валюті, у національній валюті, для перевірки правильності розрахунку курсу валют		

Робоча програма аудиту кредитних операцій включає початкові аудиторські процедури, перевірки кредитних справ позичальників та процедури надання кредитів, правильності нарахування та обліку процентних та комісійних доходів за кредитними операціями, своєчасності і правильності обліку погашення кредитів, формування та використання резерву для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями.

Завершальний етап аудиту – складання аудиторського висновку, що має бути складений згідно Закону України «Про аудиторську діяльність» та національних нормативів аудиту.

Аудиторський висновок - це офіційний документ, який складається за визначеними процедурами на основі результатів аудиту. У цьому документі містяться висновки і оцінки аудитора щодо достовірності фінансової звітності, її повноти і відповідності чинному законодавству та нормам бухгалтерського обліку. Аудиторський висновок призначений для використання широким колом користувачів і формується на основі наступних джерел інформації: кінцевий варіант звітності; підсумки аудиту; аудиторські свідчення; протокол зустрічей з клієнтом; протокол обговорення результатів аудиту та ін.

Аудиторський висновок складається з 8 розділів, починаючи з розділу «Заголовок». У цьому розділі міститься інформація про те, що перевірку здійснили незалежні аудитори. Також зазначається назва аудиторської фірми,

повна назва підприємства, що проходить перевірку, а також період, протягом якого проводилась перевірка.

Розділ «Кому адресується аудит» визначає адресата.

У розділі «Вступ» представлені наступні відомості: склад звітності підлягав перевірці, вказано дату складання цієї інформації, присутнє обов'язкове повідомлення про відповідальність керівництва підприємства за складання звітності, а також зауваження, що аудитор повинен робити висновок, користуючись інформацією, що надійшла в результаті перевірки представленої звітності.

У розділі «Обсяг аудиту» надається інформація про масштаб проведення аудиту та характер виконаних робіт. Ці дані забезпечують користувачів аудиторського висновку переконаність у тому, що аудит був проведений відповідно до українських нормативів або міжнародних стандартів аудиту. Цей розділ підтверджує, що перевірка була ретельно спланована і підготовлена із впевненістю відсутності значних помилок у фінансовій звітності.

У частині «Висновок аудитора про перевірену фінансову звітність», аудитор додає своє ствердження про фінансову звітність, оцінюючи її правильність за всіма суттєвими аспектами відповідно до Інструкції щодо складання звітності та чинних принципів обліку.

Розділ «Дата аудиторського висновку вказує на день, коли аудиторська перевірка була завершена. Аудиторська перевірка вважається завершеною, коли керівництво підприємства підписує звіти, які додаються до аудиторського висновку, а також акт приймання-передачі висновку. Керівництво підприємства повинно надіслати аудиторський висновок до відповідної податкової інспекції України протягом десяти днів після завершення аудиторської перевірки і не пізніше».

У розділі, що стосується адреси аудиторської фірми, подана інформація щодо її фактичного місцезнаходження та номеру свідоцтва, виданого Реєстром аудиторів і аудиторських фірм.

Аудиторський висновок складається з урахуванням стандартів проведення аудиту, визначених нормативно-правовими актами Національного банку України і підписується керівником служби внутрішнього аудиту банку

На основі проведеного аудиту позикових коштів на ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» та складеного на основі нього аудиторського висновку, слід зазначити, що на досліджуваному підприємстві не виявлено порушень у веденні обліку позикових коштів. Всі первинні документи оформлені належним чином і відображуються в оборотно-сальдових відомостях, на основі яких формуються форми звітності. Бухгалтерські проведення, які формує ЕОМ відповідають вимогам П(С)БУ та чинному законодавству.

3.3. Напрями удосконалення обліково-аналітичних та контрольних аспектів розрахунків з кредитними установами

В сучасних умовах підхід до організації кредитних операцій принципово змінився. Відбувся перехід від пооб'єктного кредитування до прямого кредитування суб'єктів. Комерційні банки можуть застосовувати різні методи кредитування відповідно до пріоритетів грошово-кредитної політики, своїх інтересів та потреб позичальників. Ці методи визначають форму позичкового рахунка, порядок видачі та погашення, методи контролю за цільовим використанням позики та засоби регулювання заборгованості.

Необхідно зауважити, що перевірка аудитом важливої складової фінансової звітності - зобов'язань, має велике значення для власників підприємства, керівників, кредиторів, інвесторів та інших зацікавлених осіб. Останнє обґрунтовується, по-перше, тим, що зобов'язання суттєво впливають на ліквідність та інші фінансові показники підприємства, а також тим, що операції з ними можуть містити багато помилок, порушень і шахрайства, які

потребують своєчасного виявлення, встановлення причин їх виникнення, а також розробки заходів для їх попередження. Усе це підкреслює важливість проведення аудиторської перевірки на основі сучасної методики, яка охоплює всі види зобов'язань.

Переведення аналітичних висновків внутрішніх аудиторів із режиму ретроспективності в режим перспективного бачення є основним напрямом розвитку аудиту кредитних операцій.

На відміну від програм бухгалтерського обліку вимоги до аудиторського програмного забезпечення мають бути такі:

- розвинуті засоби контролю операцій;
- підвищена гнучкість, оскільки аудиторам доводиться працювати з різними кредитними договорами, кожен з яких має свої параметри, певні особливості та нюанси; програма повинна мати можливість швидко переналагоджуватися на специфіку кожного контрагента; у комп'ютерних аудиторських системах повинні враховуватися загальні вимоги і стандарти аудиту;
- ергономічність, під якою розуміють наявність засобів для зручного введення великих обсягів інформації, оперативного і простого формування звітів;
- зв'язок на рівні баз даних, який дає змогу реалізувати додаткові засоби для введення і виведення даних, представлених у різних форматах.

Окрім основних вимог, аудиторському програмному забезпеченню мають бути притаманні такі ознаки: простота освоєння; швидкодія; професійна оперативна підтримка з боку розробників. Система внутрішнього аудиту буде корисною і стійкою при функціонуванні, якщо при її проектуванні враховано чотири основні вимоги, які пов'язані з управлінням ризиками.

По-перше, система повинна відображати ставлення відповідальних осіб до ризику. З'ясовано, що працівник аудиторської служби визнає систему внутрішнього аудиту корисною, якщо вона буде доступною і зрозумілою для

нього, а основним продуктом такої системи є рекомендації щодо управління ризиками, доповнені аналітичною поточною інформацією, аналітичною прогнозною інформацією, аналізом і прогнозом діяльності конкурентів.

По-друге, відсутність у ній перешкод у формі фантомних ризиків. Саме така система забезпечує необхідну й достатню інформацію для аналізу та профілактики реальних ризиків ринкової економіки.

По-третє, повинен бути забезпечений динамізм системи внутрішнього аудиту, який передбачає її внутрішній саморозвиток. Сектор банківських послуг змінюється разом зі змінами в ринковій економіці, інформаційних технологіях і законодавстві. Ці зміни забезпечують інтенсивний і екстенсивний розвиток банків, який характеризують розширення спектра банківських послуг і глобалізація банківської діяльності.

Функціонування на підприємстві дієвої та раціонально організованої системи внутрішнього контролю, на наш погляд, буде набагато ефективніше, ніж застосування окремих її засобів та елементів. Під системою внутрішнього контролю розуміють сукупність організаційних заходів, методик і процедур, що застосовуються керівництвом суб'єкта господарювання для впорядкованого і ефективного ведення його господарської діяльності. Система внутрішнього контролю будь-якого господарюючого суб'єкта складається з такої сукупності елементів: системи бухгалтерського обліку; контрольного середовища; засобів контролю. Під контрольним середовищем розуміють практичні дії керівництва підприємства, спрямовані на встановлення та підтримання системи внутрішнього контролю, а також загальні відомості про роботу цієї системи, якими володіє керівництво суб'єкта господарювання. Метою служб внутрішнього аудиту є не стільки виявлення помилок та порушень у роботі корпоративних структурних підрозділів, скільки аналіз ефективності загального контрольного середовища (внутрішнього контролю) та відповідності поставленим цілям та розвитку. Цілі кожного аудиту, напрямки і послідовність повинні визначатися в

основному відповідно до цілей підприємства та потреб у вдосконаленні системи.

Ефективність послуг внутрішнього аудиту значною мірою залежить від розуміння співробітниками взаємозв'язку між результатами роботи та зростанням іміджу компанії, фінансовою стабільністю, потенційними партнерами, комерційними банками та підвищеною довірою інвесторів до компанії. Це означає, що довіру третіх сторін можна зміцнити, щоб мінімізувати їхній інформаційний ризик під час прийняття управлінських рішень щодо компанії. При цьому належна організація внутрішнього аудиту може стати одним із найбільш ефективних інструментів внутрішньогосподарського контролю та конкурентною перевагою підприємства. Із зазначеного можна зробити висновок, що організований саме таким чином внутрішній контроль кредитних операцій буде відповідати вимогам, які ставлять завдання та принципи внутрішнього контролю цього об'єкта.

Висновки до розділу 3

Сучасні умови розвитку аудиту вимагають використання комплексного підходу до розгляду процесу аудиту як сукупності взаємозв'язаних елементів (етапи аудиту, напрями робіт, процедури аудиту). При цьому початковою ланкою дослідження слід вважати аналітичні процедури. Аудитор не повинен виходити з того, що діяльність замовника аудиту, а отже і показники, що її характеризують, не можуть бути схильні до суттєвих змін, проте всі такі зміни повинні мати логічні і достатні пояснення. Важливо визначити, що є основою відхилень: обґрунтовані економічні процеси чи облікові помилки і викривлення. Застосування в аудиті аналітичних процедур покликане забезпечити виявлення областей потенційного ризику, що вимагають підвищеної уваги аудитора.

Отже, при здійсненні аудиту кредитних операцій застосовується послідовний підхід. Аудиторська перевірка кредитних операцій банку, як

правило, має характер вибіркової. Вибірка проводиться з урахуванням: кількості кредитних договорів за період; обсягів кредитування за окремими категоріями позичальників; кількості задіяних кредитних рахунків; процентних ставок на кредити; ступеня ризику та рівня забезпеченості кредитів. Кожний етап аудиту документується за допомогою робочих документів

Аудит кредитних операцій підприємства передбачає детальний аналіз необхідної документації, а також зіставлення звіту з висновками щодо правомірності, доцільності використання та залучення кредитних коштів. Задля того, що уникнути порушень при обліку, використанні кредитних коштів, підприємству необхідно дотримуватись наступних рекомендацій: забезпечити автоматичне ведення обліку на підприємстві; забезпечити безперервний доступ облікового персоналу до періодичних видань та потрібної їм інформації; покращити або створити систему внутрішнього контролю на підприємстві.

Логічним завершенням внутрішнього контролю банківського кредитування є узагальнення та реалізація його результатів. На цьому етапі повинні групуватись та систематизуватись виявлені недоліки, порушення та зловживання, розроблятись управлінські рішення, реалізація яких буде сприяти усуненню виявлених негативних фактів та запобігати їх виникненню у майбутньому. Тільки в цьому випадку можливе прийняття доцільних і дієвих управлінських рішень, що сприятимуть підвищенню ефективності використання підприємством позикового капіталу у формі банківських кредитів, адже, як свідчать статистичні дані, з кожним роком обсяги банківського кредитування підприємств різних сфер та галузей економіки зростають швидкими темпами. Цей факт визначає актуальність провадження контролю на підприємствах, які здійснюють залучення банківських кредитів.

В результаті дослідження процесу формування методології аудиту зобов'язань підприємств, ми розробили алгоритм комплексної методики

аудиту зобов'язань підприємств, який включає проведення взаємопов'язаних аудиторських процедур для перевірки наступних аспектів зобов'язань: їх існування, права та обов'язки, становлення, повне відображення, оцінка та розподіл, точність, класифікація та зрозумілість. Практичне застосування результатів нашого дослідження дозволить оптимізувати роботу аудиторів у процесі здійснення аудиту фінансової звітності підприємства загалом, а також зобов'язань зокрема. Однак, ми рекомендуємо подальше розглядання передового досвіду розвинутих країн та світових тенденцій у галузі аудиту зобов'язань підприємств для подальших розробок.

Проведення аудиту полягає у забезпеченні управління своєчасною дієвою інформацією про зміну економічної ситуації, причини цієї зміни, відхилення від регламентованих параметрів з метою своєчасного прийняття рішень, спрямованих на попередження та усунення негативних змін і ефективне маневрування наявними ресурсами.

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

Виконавши дослідження, присвяченого взаємовідносинам підприємства з кредитними установами можна зробити наступні висновки:

1. Кредит певною мірою впливає на структурну перебудову економіки, оскільки тимчасово вільні ресурси перерозподіляються в ті галузі, де отримуються високі прибутки. Безперечно, що кредит є важливим джерелом фінансування капітальних вкладень. Особливе значення має кредит в розвитку малих і середніх підприємств.

Кредит - це економічні відносини між суб'єктами ринку з приводу перерозподілу вартості на умовах їх повернення, строковості і платності.

Потреба суб'єктів господарювання в оборотних грошових коштах і, зокрема, кредиту, коливається протягом виробничого циклу і в різних циклах кругообігу. Ці коливання бувають двох видів: сезонні і постійні.

Кредит виконує такі функції: перерозподільну функцію; функцію забезпечення потреб обігу у платіжних засобах; контрольну функцію; функцію капіталізації вільних грошових коштів.

Банківські кредити класифікують за такими ознаками: за формою, за терміном, за цілями, за формою виразу зобов'язань боржника, за ставкою процента, за способом погашення, за джерелами формування, за формою забезпечення, за способом використання, за характером поставок, які кредитуються, за джерелами погашення.

2. Усі питання, пов'язані з наданням кредиту, банки здійснюють на договірній основі. Сама ж схема кредитування включає такі основні етапи: попередні переговори з обраним банком; рішення про доцільність подальших переговорів з банком; рішення зборів власників щодо залучення банківського кредиту; підготовка пакету документів відповідно до переліку банку; передача пакету документів до банку; відкриття поточного рахунка в банку (якщо такий рахунок відсутній); фінансово-економічна експертиза діяльності підприємства; узгодження величини процентної ставки та інших параметрів

кредиту; укладення кредитної угоди; моніторинг та контроль.

3. Дослідження у дипломній роботі проводилося на матеріалах ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна». Підприємство є виробником молочних продуктів. Дослідження діяльності підприємства свідчить як про позитивну так і негативну динаміку роботи підприємства. До позитиви можна віднести: відносну стабільність вартості майна, утримання сталої кількості працівників в умовах військового часу. Негативними можна вважати: неплатоспроможність підприємства, кризовий фінансовий стан, зростання рівня операційних витрат.

4. Облік на підприємстві ведеться відповідно до чинного законодавства на підставі наказу про облікову політику. Для обліку кредитів Планом рахунків передбачено рахунок 50 «Довгострокові позики» та 60 «Короткострокові позики». Інформацію про стан кредиторської заборгованості представлено в II та III розділі пасиву балансу «Довгострокові зобов'язання та забезпечення» та «Поточні зобов'язання і забезпечення» відповідно, I розділі звіту про фінансові результати та звіті про рух грошових коштів (III. Рух коштів в результаті фінансової діяльності).

5. Горизонтальний і вертикальний аналіз кредиторської заборгованості підприємства показав її збільшення на 290688 тис. грн. Кредитні кошти підприємство не залучало.

6. Дослідивши діяльність підприємства можемо зробити висновок, що на підприємстві використовується консервативний (або жорсткий) тип кредитної політики. Для пом'якшення типу кредитної політики на підприємстві доцільно запровадити систему знижок для покупців, що дасть змогу прискорити грошовий обіг грошових коштів та отримати високий додатковий прибуток за рахунок розширення обсягу реалізації продукції.

7. Завданнями на рівні стратегічного управління є досягнення високого рівня платоспроможності та оптимізація платіжного обігу. Завданнями на рівні поточного управління є: управління активами і капіталом, управління

собівартістю продукції, управління дебіторською та кредиторською заборгованістю, управління залишком коштів, управління прибутком.

9. Доцільно застосовувати механізм комерційного кредитування. Прискорення оборотності оборотних активів сприяє вирішенню фінансових проблем найбільш зручним способом за рахунок використання існуючих внутрішніх резервів підприємства.

Проведене дослідження дозволяє надати наступні рекомендації для покращення облікової роботи підприємства та підвищення рівня кредитоспроможності досліджуваного підприємства:

- доповнити Наказ про облікову політику, в тому числі, що стосується зобов'язань;
- затвердити до впровадження Графік документообігу;
- пошук більш «дешевих» залучених коштів;
- здійснювати контроль за цільовим використанням залучення позикових ресурсів;
- здійснити оптимізацію розміру потреби в кредиті та термінів його використання;
- оптимізувати співвідношення позикових та власних джерел фінансування розвитку підприємства;
- забезпечити ефективність використання позикових ресурсів не нижче їх вартості;
- при залученні позикового капіталу забезпечити ці ресурсів наявними активами підприємства у всіх формах;
- застосовувати штрафні санкції за порушення розрахунково-платіжної дисципліни;
- здійснювати реструктуризацію зобов'язань;
- розробити заходи з обмеження терміну розрахунків за поставками через рефінансування дебіторської заборгованості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР / Верховна Рада України
2. Господарський Кодекс України від 16.01.2003 №436-IV
3. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI
4. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV
5. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 № 2258-VIII
6. Про банки і банківську діяльність. Закон України від 07.12.2000 № 2121-III
7. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 №996-XIV
8. Про електронні документи та електронний документообіг : Закон України від 22 травня 2003 року № 851-IV
9. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг : видання 2016-2017 року.
10. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 37 «Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи»: затверджений Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку 01.01.2012 р.
11. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України від 07.07.2013 № 73
12. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність»: Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 №73
13. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання» від 29.09.2020 №588

14. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти».
15. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід»: наказ Міністерства фінансів України від 29.11.1999 р. № 290
16. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: наказ Міністерства фінансів України від 31.12.99 р.
17. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів»: Затверджено наказом Мінфіну України від 17.08.2000 р. за № 515/4736.
18. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 31 «Фінансові витрати»: Затверджено наказом Мінфіну України від 28.04.2006 р. за № 415.
19. Про затвердження Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань: наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014 р. № 879
20. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Затверджено наказом Мінфіну України від 30.11.99 р. № 291
21. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств та організацій. Затверджено наказом Мінфіну України від 30.11.99 р. № 291
22. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку. Затверджено наказом Мінфіну від 24.05.95 р. № 88, з наступними змінами і доповненнями
23. Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями від 30.06.2016 р. № 351, Із змінами, внесеними згідно з Постановами Національного банку.
24. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III [Електронний ресурс].
25. Аудит: підручник / [О.А. Петрик, В.О. Зотов, Б.В. Кудрицький та ін.]; за заг. ред. проф. О.А. Петрик. – К.: КНЕУ, 2015. – 498 с.

26. Баланюк І. Ф., Іванюк Т. Л. Застосування цифрових технологій в консалтингу з обліку і оподаткування. Актуальні проблеми економіки- 2022. № 2(18). С. 8–15.
27. Банківські операції: Підручник / За ред. д.е.н., проф. О. В. Дзюблюка. –Тернопіль: Вид-во ТНЕУ «Економічна думка», 2009. – 696 с.
28. Білова Н.І. Отримуємо валютний кредит: відображаємо в обліку / Н.І. Білова // Податки та бухгалтерський облік. – 2013. – №18. – С. 21-36.
29. Білокінь Г. М. Внутрішній аудит кредитних операцій банку / Г. М. Білокінь // Міжнародний науково-практичний журнал «Фінансовий простір». – 2011. –№ 2(2). – С. 110-113.
30. Бруханський, Р. Ф. Бухгалтерський облік: підручник / Р. Ф. Бруханський. – Тернопіль : ТНЕУ, 2016. – 480 с.
31. Верига Ю. Фінансовий облік : Навч. посіб. / Ю. Верига. – К.: Центр навчальної літератури, 2012. – 438с.
32. Вишневецька В.А. Безпроцентна позика: податковий та бухгалтерський облік / В.А. Вишневецька // Все про бухгалтерський облік. – 2013. – №40. – С. 14-20
33. Грабова Н. М. Теорія бухгалтерського обліку: 2011 : навч. посіб. / Грабова Н. М.; під ред. М. В. Кужельного. – 6-те вид. – К. : А.С.К., 2001. – 272 с. – (Економіка. Фінанси. Право).
34. Губіна І. Фінансово-кредитний облік: від простого до складного / І. Губіна // Бухгалтерія: збірник систематизованого законодавства. – 2015. – № 8. – С. 169–190.
35. Дорош Н. І. Аудит: методологія і організація. / Н. І. Дорош – К.: Знання, 2014. – 402 с.
36. Дубинська О.С. Визначення рівня фінансово-економічної безпеки на підставі фінансової звітності підприємства / О.С. Дубинська // Таврійський науковий вісник. – Серія Економіка, вип. 5. – Київ : 2021. – с. 112-122.

37. Коба О.В., Миронова Ю.Ю. Бухгалтерський облік: навчальний посібник для студентів спеціальності 071 «Облік і оподаткування». Полтава : ПолтНТУ, 2018. 267 с.
38. Кобилянська О.І., Сейко С.І. Фінансовий кредит як форма залученого капіталу: економічна сутність, процес отримання, погашення, оподаткування та відображення в обліку // Облік і фінанси АПК. – 2010. - №2. – с.30-38
39. Коновалова К. Т., Макарова А. С. Удосконалення обліку кредиторської заборгованості та методи управління нею. Причорноморські економічні студії. 2018. Вип. 34. С. 181-184.
40. Мельник Н. Г. Історичні та міжнародні аспекти обліку іноземної валюти / Н. Г. Мельник // Глобальні та національні проблеми економіки. Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського. – 2016. – Вип. 12. – С. 505-508.
41. Облік і аудит в банках: навч. посібн. / За ред. А.М. Герасимовича. – К.: КНЕУ, 2005. – 235с.
42. Олійник Я.В. Організаційно-правові аспекти обліку підприємствами банківських кредитів / [Електронний ресурс] / Я.В. Олійник – Режим доступу: <http://ir.kneu.edu.ua:8080/handle/2010/827>
43. Охрименко І. Б. Споживчий кредит в Україні: реалії та перспективи розвитку: дис. канд. ек. наук / Охри- менко Ірина Борисівна – Київ, 2015. – 290 с.
44. Проблеми банківського кредитування в сучасних умовах розвитку промислового виробництва в Україні / Ю. Л. Темчишина, Н. О. Пустовіт // Економічні науки. Сер.: Облік і фінанси. – 2012. – Вип. 9(3). – С. 379-384.
45. Савченко В. Я. Аудит: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. // В. Я. Савченко, В. О. Зотов, С. А. Кириленко та ін. — К.: КНЕУ, 2013. — 268 с.

46. Сарахман О.М. Аудит у банках: навч. посібн. / О.М.Сарахман. – К.: УБС НБУ, 2007. – 334с
47. Скриньковський Р., Гладун В., Крамар М. Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку на підприємстві. *Traectoriâ Naukî Path of Science. Section “Economics”*. 2019. Вип. 5. № 2. С. 3001–3010.
48. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік на оподаткування і звітність – К. : АСК, 2006.
49. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р №435-IV, із змінами і доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
50. Чернелевський, Л.М., Беренда Н.І. Аудит: Навчальний посібник. – К.: Міленеум, 2012 - 466с.
51. Чернелевський Л.М., Н. Г. Слободян Н.Г., Михайленко О. В.: Аналіз діяльності підприємств та банківських установ : економічний, фінансово-інвестиційний, стратегічний [Текст] : підручник /2-ге вид., перероб. та доп. - К. : Хай-Тек-Прес, 2014. - 640 с.
52. Чумак О. Аналіз ліквідності, платоспроможності та рентабельності. *Головбух*. 2018. № 3. С.49-55.

ДОДАТКИ

ПРАТ «ВІММ-БІЛЛЬ-ДАННУКРАЇНА»

Фінансова звітність станом на 31 грудня 2021 р. та за 12 місяців, що закінчилися на цю дату

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31 грудня 2021 р.

Підприємство	Територія	Організаційно-правова форма господарювання:	Видекономічної діяльності:	Середня кількість працівників ¹	Адреса, телефон	Дата(рік, місяць, число) по ЄДРПОУ по КОАТУУ по КОПФГ за КВЕД	КОДИ						
							2022	01	01				
							00445937						
							3222410600						
							230						
10.51													
ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна»		Києво-Святошинський р-н Київської області		Приватне акціонерне товариство		Переробка м'ясопродуктів та виготовлення сиру та масла		538 чоловік		м. Вишневе, вул. Промислова 7, 490-52-60		тис. грн. без десятичного знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)	
Одиниця виміру:		Складено (зробити) позначку «v» у відповідній клітинці):		за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку		з міжнародними стандартами фінансової звітності						v	

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2021 р.

Форма №1

Код по ДКУД

1801001

Активи	Код ядка	31 грудня 2021 р.	31 грудня 2020 р.	Примітки
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	699	980	
первісна вартість	1001	3 841	3 852	
накопичена амортизація	1002	(3142)	(2872)	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	33485	64279	4
Основні засоби	1010	442075	410716	4
первісна вартість	1011	951002	864574	
знос	1012	(508927)	(453858)	
Інші необоротні активи	1090	13147	11943	
Усього за розділом I	1095	489406	487918	
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	22851	9 957	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	780467	711644	5
Дебіторська заборгованість за розрахунками:				
завиданими авансами	1130	2 165	2 694	
з бюджетом	1135	5 601	4 846	
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	593	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	719	6 525	
Гроші та їх еквіваленти	1165	4 689	1 490	
Витрати майбутніх періодів	1170	1 433	1 563	
Усього за розділом II	1195	817925	738719	
БАЛАНС	1300	1307331	1226637	

Капіталі зобов'язання	Код рядка	31 грудня 2021р.	31 грудня 2020р.	Примітки
1	2	3	4	5
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	133767	133767	6
Додатковий капітал	1410	97643	97643	6
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	368917	263540	
Усього за розділом I	1495	600327	494950	
II. Довгострокові зобов'язання із забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	3 304	5 436	12
Пенсійні зобов'язання	1505	2 126	2 800	
Інші довгострокові зобов'язання	1515	611142	634874	7
Усього за розділом II	1595	616572	643110	
III. Поточні зобов'язання із забезпечення				
Поточна кредиторська заборгованість за:				
довгостроковими зобов'язаннями	1610	4 668	2 981	7
товари, роботи, послуги	1615	24980	21044	
розрахунками з бюджетом	1620	8 086	1 293	
у тому числі податку на прибуток	1621	6 399	-	
розрахунками зі страхування	1625	1 566	598	
розрахунками з оплати праці	1630	6 133	5 357	
одержанням авансів	1635	27	24	
Поточні забезпечення	1660	16274	14093	
Інші поточні зобов'язання	1690	28698	43187	
Усього за розділом III	1695	90432	88577	
БАЛАНС	1900	1307331	1226637	

*Усього зобов'язання із забезпечення, розраховані як сума рядків 1595 і 1695, складають 711 088 тис. грн. (31 грудня 2020 року: 731 687 тис. грн.).

**Товариство не подає окремі зобов'язання окремо, а включає їх в рядки 1515 і 1690 звіту про фінансовий стан.

Керівник

Патченко Р.В.

Головний бухгалтер

Дворник Г.П.

ПРАТ «ВІММ-БІЛЛЬ-ДАНН УКРАЇНА»

Фінансова звітність станом на 31 грудня 2021 р. та за 12 місяців, що закінчилися на цю дату
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за рік, що закінчився 31 грудня 2021 р.

Підприємство ПРАТ «Вім-Біль-Данн Україна»
(назва)

Дата (рік, місяць, число)
по ЄДРПОУ

КОДИ		
2022	01	01
00445937		

Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід)
за 2021 рік

Форма №2

Код по ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код радика	За 2021 рік	За 2020 рік	Примітки
1	2	3	4	5
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів,	2000	567151	486977	8
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(440871)	(379785)	
Валовий:				
прибуток	2090	126280	107192	
збиток	2095	-	-	
Інші операційні доходи	2120	7 145	7 954	
Адміністративні витрати	2130	(22422)	(23230)	
Витрати на збут	2150	(6295)	(4942)	
Інші операційні витрати	2180	(15952)	(25568)	
Фінансові результати від операційної діяльності:				
прибуток	2190	88756	61406	
збиток	2195	-	-	
Інші фінансові доходи	2220	90399	116163	9
Інші доходи	2240	1 512	698	10
Фінансові витрати	2250	(42595)	(39694)	11
Інші витрати	2270	(5923)	(2449)	
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування:				
прибуток	2290	132149	136124	
збиток	2295	-	-	
Дохід (витрати) з податку на прибуток	2300	(26772)	(27222)	12
Чистий фінансовий результат:				
прибуток	2350	105377	108902	
збиток	2355	-	-	

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код радика	За 2021 рік	За 2020 рік	Примітки
1	2	3	4	5
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-	
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	105377	108902	

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Стаття	Код рядка	За 2021 рік	За 2020 рік	Примітки
1	2	3	4	5
Матеріальні затрати	2500	57610	62817	
Витрати на оплату праці	2505	164045	161312	
Відрахування на соціальні заходи	2510	34429	33620	
Амортизація	2515	61720	58036	
Інші операційні витрати	2520	167736	117741	
Разом	2550	485540	433526	

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Стаття	Код рядка	За 2021 рік	За 2020 рік	Примітки
1	2	3	4	5
Середньорічна кількість простих акцій	2600	2675338447	2675338447	
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	2675338447	2675338447	
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,05	0,05	
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,05	0,05	
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-	

* Усього чисті фінансові доходи, розраховані як сума рядків 2220 і 2250, складають 47804 тис. грн. за 2021 рік (за 2020 рік: 76 469 тис. грн.).

Керівник

Пащенко Р.В.

Головний бухгалтер

Дворник Г.П.

Фінансова звітність станом на 31 грудня 2021 р. та за 12 місяців, що закінчилися на цю дату
Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) за рік, що закінчився 31 грудня 2021 р.

Підприємство	ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» (назва)	Дата(рік,місяць,число) поЄДРПОУ	КОДИ		
			2022	01	01
			00445937		

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за 2021 рік
Форма №3

Код по ДКУД 1801004

Стаття	Код рядка	За 2021 рік	За 2020 рік	Примітки
1	2	3	4	5
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності				
Надходження від:				
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)**	3000	702831	828886	
Повернення податків і зборів	3005	-	-	
Надходження від повернення авансів	3020	-	-	
Надходження від відсотків з залишків коштів на поточних рахунках	3025	4	19	
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	-	19	
Надходження від операційної оренди	3040	-	-	
Інші надходження	3095	3 244	2 461	
Витрачання на оплату:				
Товарів (робіт, послуг)	3100	(286992)	(231842)	
Праці	3105	(123650)	(122814)	
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(33210)	(34135)	
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(21923)	(34714)	
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(67570)	(63740)	
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(38761)	(55687)	
Витрачання на оплату авансів	3135	-	-	
Інші витрачання*	3190	(38430)	(171300)	
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	95543	117153	
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності				
Надходження від реалізації:				
необоротних активів	3205	-	-	
Витрачання на придбання:				
необоротних активів	3260	(92103)	(116773)	
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	(92 103)	(116773)	
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності				
Витрачання на сплату заборгованості фінансової оренди	3365	(44)	(62)	
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	(44)	(62)	
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	3396	318	
Залишок коштів на початок періоду	3405	1 490	1 130	
Вплив змін валютних курсів на залишок коштів	3410	(197)	42	
Залишок коштів на кінець року	3415	4 689	1 490	

*Рядок «Інші витрачання» (рядок 3190) включає сплатені відсотки по кредитах.

**Рядок 3000 «Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)» включає номінальні грошові потоки від договорів з покупцями.

Керівник _____ Пащенко Р. В.
Головний _____ Дворник Г. П.
бухгалтер _____

Фінансова звітність станом на 31 грудня 2021 р. та за 12 місяців, що закінчилися на цю дату
Звіт про власний капітал за рік, що закінчився 31 грудня 2021 р.

Підприємство	ПрАТ «Вісім-Віль-Данн Україна» (назва)	Дата(рік,місяць, число) поЄДРПОУ	КОДИ		
			2022	01	01
			00445937		

Звіт про власний капітал
за 2021 рік
Форма №4

Код по ДКУД 1801005

Стаття	Код рядка	Зареєстрований (пайовий) капітал	Капітал удільців	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Всього	Примітки
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Залишок на 31.12.2020 р.	4000	133767	-	97643	-	263540	-	-	494950	
Виправлення помилок	4010					-			-	
Інші зміни	4090								-	
Скоригований залишок на 01.01.2021 р.	4095	133767	-	97643	-	263540	-	-	494950	
Чистий прибуток (збиток) за 2021 рік	4100					105377			105377	
Інший сукупний дохід за 2021 рік	4110								-	
Розподіл прибутку:										
Виплати власникам (дивіденди)	4200								-	
Внески учасників:										
Внески до капіталу	4240								-	
Вилучення капіталу:										
Викуп акцій (часток)	4260								-	
Разом змін у капіталі	4295	-	-	-	-	105377	-	-	105377	
Залишок на 31.12.2021 р.	4300	133767		97643		368917			600327	

Звіт про власний капітал
за 2020 рік
Форма №4

Код по ДКУД 1801005

Стаття	Код рядка	Зареєстрований (пайовий) капітал	Капітал удільців	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Всього	Примітки
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Залишок на 31.12.2019 р.	4000	133767	-	97643	-	154638	-	-	386048	
Скоригований залишок на 01.01.2020 р.	4095	133767	-	97643	-	154638	-	-	386048	
Чистий прибуток (збиток) за 2020 рік	4100					108902			108902	
Інший сукупний дохід за 2020 рік	4110								-	
Розподіл прибутку:										
Виплати власникам (дивіденди)	4200								-	
Внески учасників:										
Внески до капіталу	4240								-	
Вилучення капіталу:										
Викуп акцій (часток)	4260								-	
Разом змін у капіталі	4295	-	-	-	-	108902	-	-	108902	
Залишок на 31.12.2020 р.	4300	133767		97643		263540			494950	

Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "Вімм-Білл-Данн Україна"	Дата за ЄДРПОУ	КОДИ
			01.01.2023
			00445937
			UA3208009001 0037585
			230
Територія	Київська обл.	за КАТОТТГ	
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОПФГ	
Вид економічної діяльності	Перероблення молока, виробництво масла та сиру	за КВЕД	10.51

Середня кількість працівників: 545

Адреса, телефон: 08132 Вишневе, ПРОМИСЛОВА, 7, (044) 585-26-70

Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

Баланс
(Звіт про фінансовий стан)

на 31.12.2022 р. Форма №1

		Код за ДКУД		1801001
Акти в	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	
1	2	3	4	
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	699	418	
первісна вартість	1001	3 841	3 841	
накопичена амортизація	1002	(3 142)	(3 423)	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	33 485	16 629	
Основні засоби	1010	442 075	173 169	
первісна вартість	1011	951 002	298 975	
знос	1012	(508 927)	(125 806)	
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0	
первісна вартість	1016	0	0	
знос	1017	(0)	(0)	
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0	
первісна вартість	1021	0	0	
накопичена амортизація	1022	(0)	(0)	
Довгострокові фінансові інвестиції:				
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0	
інші фінансові інвестиції	1035	0	0	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0	
Відстрочені податкові активи	1045	0	17 417	
Гудвіл	1050	0	0	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	
Інші необоротні активи	1090	8 585	280	

Усього за розділом I	1095	484 844	207 913
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	26 211	4 247
Виробничі запаси	1101	26 211	4 247
Незавершене виробництво	1102	0	0
Готова продукція	1103	0	0
Товари	1104	0	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестрахування	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	803 324	866 075
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	2 165	3 532
з бюджетом	1135	5 601	0
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0
з нарахованих доходів	1140	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	719	119
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	4 689	224
Готівка	1166	7	0
Рахунки в банках	1167	4 682	224
Витрати майбутніх періодів	1170	1 433	1 835
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	0	0
Усього за розділом II	1195	844 142	876 032
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	1 328 986	1 083 945

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	133 767	133 767
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	97 643	9 643
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	387 709	148 020
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0

Усього за розділом I	1495	619 119	83 390
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	3 301	0
Пенсійні зобов'язання	1505	2 126	1 916
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	610 743	849 555
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	0	0
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0
резерв незароблених премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	616 170	851 471
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	4 668	104 928
товари, роботи, послуги	1615	24 980	10 891
розрахунками з бюджетом	1620	12 170	12 064
у тому числі з податку на прибуток	1621	10 483	5 909
розрахунками зі страхування	1625	1 568	1 184
розрахунками з оплати праці	1630	6 133	4 657
одержаними авансами	1635	27	37
розрахунками з учасниками	1640	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	16 274	14 288
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	27 877	1 035
Усього за розділом III	1695	93 697	149 084
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	1 328 986	1 083 945

Примітки: Примітки до фінансової звітності, складеної відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності представлені у розділі "Текст приміток".

Керівник

Пашенко Роман Валентинович

Головний бухгалтер

Дворнік Галина Петрівна

Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "Вімм-Білль-Данн Україна"	Дата за ЄДРПОУ	КОДИ
			01.01.2023
			00445937

Звіт про фінансові результати
(Звіт про сукупний дохід)
за

2022 рік

Форма №2

I. Фінансові результати

		Код за ДКУД		1801003
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року	
1	2	3	4	
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	278 251	567 151	
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0	
Премії підписані, валова сума	2011	0	0	
Премії, передані у перестрахування	2012	(0)	(0)	
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0	
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0	
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(398 244)	(440 872)	
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)	
Валовий:				
прибуток	2090	0	126 279	
збиток	2095	(119 993)	(0)	
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0	
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0	
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0	
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0	
Інші операційні доходи	2120	7 396	7 145	
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0	
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0	
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0	
Адміністративні витрати	2130	(19 509)	(22 422)	
Витрати на збут	2150	(3 676)	(6 295)	
Інші операційні витрати	2180	(65 867)	(15 953)	
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0	
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0	
Фінансовий результат від операційної діяльності:				
прибуток	2190	0	88 756	
збиток	2195	(201 649)	(0)	
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0	
Інші фінансові доходи	2220	243 978 135 533	90 399	

Інші доходи	2240	0	1 512
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(574 616)	(42 595)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(132 207)	(5 923)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	0	132 147
збиток	2295	(528 961)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	12 025	26 772
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	0	105 375
збиток	2355	(516 936)	(0)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(0)	(0)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-516 936	105 375

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	86 649	57 610
Витрати на оплату праці	2505	86 649	164 045
Відрахування на соціальні заходи	2510	34 791	34 429
Амортизація	2515	46 015	61 288
Інші операційні витрати	2520	152 005	172 503
Разом	2550	152 005	489 875

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	2 675 338 447	2 675 338 447
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	2 675 338 447	2 675 338 447
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-0,193220	0,039390

Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-0,193220	0,039390
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0,00	0,00

Примітки: Примітки до фінансової звітності, складеної відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності представлені у розділі "Текст приміток".

Керівник

Пашенко Роман Валентинович

Головний бухгалтер

Дворнік Галина Петрівна

Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "Вімм-Білл-Данн Україна"	Дата за ЄДРПОУ	КОДИ
			01.01.2023
			00445937

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
За

2022 рік

Форма №3

Код за ДКУД 1801004			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	596 635	702 831
Повернення податків і зборів	3005	0	0
у тому числі податку на додану вартість	3006	0	0
Цільового фінансування	3010	0	0
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	0	0
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	0	0
Надходження від повернення авансів	3020	0	0
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	21	4
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	0	0
Надходження від операційної оренди	3040	0	0
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	0	0
Надходження від страхових премій	3050	0	0
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	0	0
Інші надходження	3095	2 230	3 244
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(246 024)	(286 992)
Праці	3105	(129 816)	(123 650)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(35 020)	(33 210)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(138 944)	(128 254)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(0)	(12 984)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(94 885)	(67 570)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(44 059)	(47 699)
Витрачання на оплату авансів	3135	(0)	(0)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(0)	(0)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(0)	(0)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(0)	(0)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(0)	(0)
Інші витрачання	3190	(1 301)	(38 430)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	47 781	95 544

II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	0	0

необоротних активів	3205	0	0
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	0	0
дивідендів	3220	0	0
Надходження від деривативів	3225	0	0
Надходження від погашення позик	3230	0	0
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	0	0
Інші надходження	3250	0	0
Витрачання на придбання:			
фінансових інвестицій	3255	(0)	(0)
необоротних активів	3260	(52 203)	(92 103)
Виплати за деривативами	3270	(0)	(0)
Витрачання на надання позик	3275	(0)	(0)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	(0)	(0)
Інші платежі	3290	(0)	(0)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-52 203	-92 103
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:			
Власного капіталу	3300	0	0
Отримання позик	3305	0	0
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	0	0
Інші надходження	3340	0	0
Витрачання на:			
Викуп власних акцій	3345	(0)	(0)
Погашення позик	3350	(0)	(0)
Сплату дивідендів	3355	(0)	(0)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(0)	(0)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(0)	(44)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(0)	(0)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(0)	(0)
Інші платежі	3390	(0)	(0)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	0	-44
Чистий рух коштів за звітний період	3400	-4 422	3 397
Залишок коштів на початок року	3405	4 689	1 490
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	-43	-198
Залишок коштів на кінець року	3415	224	4 689

Примітки: Примітки до фінансової звітності, складеної відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності представлені у розділі "Текст приміток".

Керівник

Пашенко Роман Валентинович

Головний бухгалтер

Дворнік Галина Петрівна

Підприємство

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ
ТОВАРИСТВО "Вімм-Біль-Данн Україна"

Дата

за ЄДРПОУ

КОДИ

01.01.2023

00445937

Звіт про рух грошових коштів (за непрямим методом)
За 2022 рік

Код за ДКУД 1801006

Стаття	Код рядка	За звітний період		За аналогічний період попереднього року	
		надход- ження	видаток	надход- ження	видаток
1	2	3	4	5	6
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності					
Прибуток (збиток) від звичайної діяльності до оподаткування	3500	0	0	0	0
Коригування на: амортизацію необоротних активів	3505	0	X	0	X
збільшення (зменшення) забезпечень	3510	0	0	0	0
збиток (прибуток) від нереалізованих курсових різниць	3515	0	0	0	0
збиток (прибуток) від неопераційної діяльності та інших не грошових операцій	3520	0	0	0	0
Прибуток (збиток) від участі в капіталі	3521	0	0	0	0
Зміна вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю, та дохід (витрати) від первісного визнання	3522	0	0	0	0
Збиток (прибуток) від реалізації необоротних активів, утримуваних для продажу та груп вибуття	3523	0	0	0	0
Збиток (прибуток) від реалізації фінансових інвестицій	3524	0	0	0	0
Зменшення (відновлення) корисності необоротних активів	3526	0	0	0	0
Фінансові витрати	3540	X	0	X	0
Зменшення (збільшення) оборотних активів	3550	0	0	0	0
Збільшення (зменшення) запасів	3551	0	0	0	0
Збільшення (зменшення) поточних біологічних активів	3552	0	0	0	0
Збільшення (зменшення) дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги	3553	0	0	0	0
Зменшення (збільшення) іншої поточної дебіторської заборгованості	3554	0	0	0	0
Зменшення (збільшення) витрат майбутніх періодів	3556	0	0	0	0
Зменшення (збільшення) інших оборотних активів	3557	0	0	0	0

Збільшення (зменшення) поточних зобов'язань	3560	0	0	0	0
Збільшення (зменшення) поточної кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги	3561	0	0	0	0
Збільшення (зменшення) поточної кредиторської заборгованості за розрахунками з бюджетом	3562	0	0	0	0
Збільшення (зменшення) поточної кредиторської заборгованості за розрахунками зі страхування	3563	0	0	0	0
Збільшення (зменшення) поточної кредиторської заборгованості за розрахунками з оплати праці	3564	0	0	0	0
Збільшення (зменшення) доходів майбутніх періодів	3566	0	0	0	0
Збільшення (зменшення) інших поточних зобов'язань	3567	0	0	0	0
Грошові кошти від операційної діяльності	3570	0	0	0	0
Сплачений податок на прибуток	3580	X	0	X	0
Сплачені відсотки	3585	X	0	X	0
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	0	0	0	0
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності					
Надходження від реалізації: фінансових інвестицій	3200	0	X	0	X
необоротних активів	3205	0	X	0	X
Надходження від отриманих: відсотків	3215	0	X	0	X
дивідендів	3220	0	X	0	X
Надходження від деривативів	3225	0	X	0	X
Надходження від погашення позик	3230	0	X	0	X
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	0	X	0	X
Інші надходження	3250	0	X	0	X
Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	X	0	X	0
необоротних активів	3260	X	0	X	0
Виплати за деривативами	3270	X	0	X	0
Витрачання на надання позик	3275	X	0	X	0
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	X	0	X	0
Інші платежі	3290	X	0	X	0
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	0	0	0	0
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності					
Надходження від: Власного капіталу	3300	0	X	0	X
Отримання позик	3305	0	X	0	X

Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	0	X	0	X
Інші надходження	3340	0	X	0	X
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345	X	0	X	0
Погашення позик	3350	X	0	X	0
Сплату дивідендів	3355	X	0	X	0
Витрачання на сплату відсотків	3360	X	0	X	0
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	X	0	X	0
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	X	0	X	0
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	X	0	X	0
Інші платежі	3390	X	0	X	0
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	0	0	0	0
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	0	0	0	0
Залишок коштів на початок року	3405	0	X	0	X
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	0	0	0	0
Залишок коштів на кінець року	3415	0	0	0	0

Керівник

Пашенко Роман Валентинович

Головний бухгалтер

Дворнік Галина Петрівна

Додаток Ж

Підприємство

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
"Вімм-Біль-Данн Україна"

Дата

за ЄДРПОУ

КОДИ

01.01.2023

00445937

Звіт про власний капітал
За 2022 рік Форма №4

Код за ДКУД 1801005

Стаття	Код рядка	Зареєстрований капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Всього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Залишок на початок року	4000	133 767	0	97 643	0	368 916	0	0	600 326
Коригування:	4005	0	0	0	0	0	0	0	0
Зміна облікової політики									
Виправлення помилок	4010	0	0	0	0	0	0	0	0
Інші зміни	4090	0	0	0	0	0	0	0	0
Скоригований залишок на початок року	4095	133 767	0	97 643	0	368 916	0	0	600 326
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100	0	0	0	0	-516 936	0	0	-516 936
Інший сукупний дохід за звітний період	4110	0	0	0	0	0	0	0	0
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	4111	0	0	0	0	0	0	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	4112	0	0	0	0	0	0	0	0
Накопичені курсові різниці	4113	0	0	0	0	0	0	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих і спільних підприємств	4114	0	0	0	0	0	0	0	0
Інший сукупний дохід	4116	0	0	0	0	0	0	0	0
Розподіл прибутку: Виплати власникам	4200	0	0	0	0	0	0	0	0
Спрямування прибутку до	4205	0	0	0	0	0	0	0	0

зареєстрованого капіталу									
Відрахування до резервного капіталу	4210	0	0	0	0	0	0	0	0
Сума чистого прибутку, належна до бюджету відповідно до законодавства	4215	0	0	0	0	0	0	0	0
Сума чистого прибутку на створення спеціальних (цільових) фондів	4220	0	0	0	0	0	0	0	0
Сума чистого прибутку на матеріальне заохочення	4225	0	0	0	0	0	0	0	0
Внески учасників: Внески до капіталу	4240	0	0	0	0	0	0	0	0
Погашення заборгованості з капіталу	4245	0	0	0	0	0	0	0	0
Вилучення капіталу: Викуп акцій	4260	0	0	0	0	0	0	0	0
Перепродаж викуплених акцій	4265	0	0	0	0	0	0	0	0
Анулювання викуплених акцій	4270	0	0	0	0	0	0	0	0
Вилучення частки в капіталі	4275	0	0	0	0	0	0	0	0
Зменшення номінальної вартості акцій	4280	0	0	0	0	0	0	0	0
Інші зміни в капіталі	4290	0	0	0	0	0	0	0	0
Придбання (продаж) неконтрольованої частки в дочірньому підприємстві	4291	0	0	0	0	0	0	0	0
Разом змін у капіталі	4295	0	0	0	0	-516 936	0	0	-516 936
Залишок на кінець року	4300	133 767	0	97 643	0	-148 020	0	0	83 390

Примітки. Примітки до фінансової звітності, складеної відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності представлені у розділі "Текст приміток".

Керівник

Пашенко Роман Валентинович

Головний бухгалтер

Дворнік Галина Петрівна